N-liiton avaruuslaiva 17 kierrosta maapallon ympäri

Moskova. — Moskovassa valmistauduttiin eilen vastaanottamaan suurin juhlallisuuksin Neuvostoliiton toista avaruuslentäjää useiden ihmisten ennustaessa, että seuraava neuvostoliittolainen avaruusyritys tulee ehkä olemaan yritys lähettää ihminen Kuuhun.

"Tapaamme teidät koko kansan kanssa", sanoi pääministeri Nikita Hrushtshev majuri Grehman Titoville puhelimitse sen jälkeen kun viimeisin avaruuslentäjä oli suorittanut 17 kierrosta maapallon ympäri avaruuslaivalla Vostok II.

Majuri Titov saapunee Moskovaan ehkä tänään tai huomenna sen jälkeen kun on tutkittu josko pitemmän ajan painottomuuden tilassa oleminen oli mitenkään vaikuttanut häneen haitallisesti.

Majuri Titov laskeutui Saratovin alueelle noin 450 mailia kaakkoon Moskovasta.

Tämä 26 vuoden ikäinen avaruuslentäjä laskeutui maahan kello 10.18 aamupäivällä Moskovan aikaa eilen kierrettyään maapallon avaruudessa 25 tuntia ja 18 minuuttia. Hänen suorittamansa matkan pituus oli 434,980 mailia, eli sama matka kuin Kuuhun ja sieltä takaisin.

Heti sen jälkeen kun majuri Titov oli laskeutunut maahan pääministeri Hrushtshev lähetti hänelle sähkeen onnitellen häntä ja sanoen, että viimeisin saavutus osoittaa jälleen neuvostoliittolaisten tiedemiesten etevämmyyden.

Myös Neuvostoliiton kommunistipuolue ja hallitus julisti yhteisessä kommunikeassa, että majuri Titovin lento osoittaa jotta pian tullaan näkemään miehitettyjen avaruuslaivojen matkoja Kuuhun, Marsiin ja Veenukseen. Ne osoittivat, että tämä viimeisin saavutus toteaa sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän edistyksellisimmäksi maailmassa.

(Lontoossa Britannian avaruusyhdistyksen varapresidentti Kenneth Gatland sanoi, että neuvostoliittolaiset voinevat lähettää miehen Kuuhun v. 1966 tai 1967 ja järjestää tiedustelulentoja huomattavasti ennen sitä.

"Mikä on mielenkiintoisinta tämän viimeisinmmän neuvostoliittolaisen saavutuksen yhteydessä on se, että Vostok II oli varustettu riittävällä ilmalla ja ruoalla viidestä kahdeksaan päivää kestävää matkaa varten", sanoi hän.)

Aikaisemmin ilmoitettiin Moskovan radiossa, että majuri Titovin ohjaamassa avaruuslaivassa oli laitteet, joilla itse avaruuslentäjä voi ohjata laivaansa ja valita ajan jolloin hän haluaa laskeutua. Samalla ilmoitettiin että avaruuslaiva oli varustettu lait eillta, joilla se voitaisiin tuoda takaisin maan päälle itse maan päältä radiolaittein annettujen määräyksien mukaisesti.

Hrushtshev sanoi Titoville: "Tämä on ilon hetki koko ihmiskunnalle", ja lisäsi: "Olette suorittanut ennenkuulumattoman avaruuslennon."

Hrushtshev onnitteli Titovin vanhempia siitä, että he olivat kasvattaneet poikansa "urheaksi neuvostoliittolaiseksi mieheksi." Titovin isä, entinen koulunopettaja, asuu nykyään eläkkeellä Siperiassa, mistä heidät tuodaan Moskovaan Titoville järjestettäviin suuriin juhlallisuuksiin.

Matkallaan majuri Titov oli niin rauhallinen, että hän oli nukahtanut eräässä vaiheessa pitempään kuin olisi pitänyt ja oli jäänyt 30 minuuttia jälkeen tehtävissään. Eräässä vaiheessa hän sanoi, että hänen olonsa on todella mukava ja että hän toivoisi, että maan päällä olevilla ihmisillä myös olisi niin mukavat olot.

Neuvostoliittolaiset viranomaiset sanovat, että avaruuslennon tarkoituksena oli tutkia minkälainen vaiktus olisi painottomuudella ihmiseen matkalla Kuuhun.

Avaruuslentäjä Titov laskeutui pellolle samalla tavalla kuin hänen edeltäjänsä majuri Gagarin teki. Ensimmäisenä tervehtimään häntä oli joitakin lähellä työskenteleviä farmin mekanikkoja.

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 96 — Vol. XLV vuosikerta

SUDBURY, ONTARIO

Tiistaina, elok. 8 p. — Tuesday, August 8, 1961

Sunnuntainen juhlaohjelma onnistui mainiosti

Epäsuotuisasta säästä huolimatta oli juhlassa 3,000 henkeä käsittänyt yleisömäärä ja hyvin korkeatasoinen ohjelma

Lauantaisen rankkasateen jälkeen valkeni sunnuntaiaamu koleana, pilvisenä ja yleensä juhlamieltä synkentävänä, mutta siitä huolimatta onnistui tämä viides yhteinen liitto- ja laulujuhla suurenmoisesti.

Lauantai-iltapäivän ohjelmaa ei tosin voitu useita tunteja kestäneen sateen vuoksi suorittaa ja osa urheilukilpailuohjelmastakin siirtyi sunnuntaiksi. Juhlakenttä oli sateen johdosta kerrassaan surkeassa kunnossa — paremminkin kanoottikilpailupaikaksi kuin urheilu- ja juhlapaikaksi sopiva. Vaikeuksia oloi siis paljon urheilijoilla, toimitsijoilla ja ohjelman esittäjillä sekä juhlayleisölläkin.

Mutta kaikesta huolimattoa juhla onnistui erinomaisesti. Juhlaväkeä oli kokoontunut kentälle ehkä kolmetuhatta, eräitten arvioitten mukaan enemmänkin, ja erittäin korkeatasoinen ohjelma suoritettiin hyvän juhlatunnelman vallitessa niin yleisön kuin ohjelman esittäjienkin keskuudessa. Vaikka aivan kaikkea ohjelmaa ei yritettykään ajaa lävitse sunnuntaina, niin osa lauantaisestakin ohjelmasta saatiin kuulla ja nähdä, eikä ohjelma venynyt mahdottoman pitkäksi sittenkään.

Iltapäivän lämminhenkinen, yhtenäisyysmielinen taiteellisesti korkeatasoinen ohjelma aloitettiin yhteisellä juhlamarssilla, johon osallistui kolmattasataa voimistelijaa, urheilijaa, tanssijaa, soittajaa, laulajaa ja toimitsijaa. Tämän värikkään ohimarssin johti sen suunnittelija Jack Hymander.

Eri urheiluseurojen ja kuorojen lipunkantajina olivat L. Salo, Wanupin Visa; K. Kaarela, Port Arthurin Isku; Antti Ranta, Beaver Laken Jehu; Roy Ranta, Sotuh Porcupinen Visa; K. Palomäki Sudburyn Alerts ja John Mäki, Toronton Yritys.

Kuorojen lipunkantajina toimivat A. Mäki, Sudburyn Sävel; Arto Latvala, Toronton Finlandia, K. Honkimaa, Port Arthurin Kaiku ja C. Pajala, South Porcupine—Timminsin Sointu.

Juhlamarssi suoritettiin yhteisen soittokunnan musiikin tahdissa Union Jack-lipun ollessa Einar Mähösen vankoissa käsissä. Kuorolaiset asettuivat välittömästi marssin jälkeen lavan oikealle puolelle yhteisvoimistelijain ottaessa paikkansa lavan vasemmalla puolella missä seurojen liput ryhmittyivät kahden puolen Canadan lippua.

Kun yhteinen soittokunta oli Gunnar Gustafsonin johdolla esittänyt O'Canadan ja kolme muuta hyvää kappaletta, niin sen jälkeen oli kaikkien voimisteluseurojen tyttöjen yhteisvoimisteluesitys, jonka oli suunnitellut Jack Hymander. Jack myös ohjasi sen ja hänen vaimonsa Elvi Hymander toimi esivoimistelijana. Hieno ja värikäs esitys palkittiin raikuvin suosionosoituksin.

Kutsuvieraitten ja muiden tervehdysten jälkeen saatiin kuulla yhdistettyjen sekakuorojen todella mukaansavetävää laulua yli puolentoistasadan äänen voimalla. Ensimmäisenä kuultiin Veli Kentalan johdolla "Maamme". Sitten Rauha Mäen johdolla "Finlandia", Ty Lembergin johdolla "Valkotuomi" ja Glenys Andersonin johdolla "Kosioretki".

Yksityisiltä sekakuoroilta jouduttiin ajan säästämiseksi karsimaan pois joitakin lauluja, mutta siitä huolimatta saatiin kuulla paljon ja joukossa oli erittäin korkeatasoisia kuorolauluja.

Ensimmäisenä esiintyi "isäntäkuoro" Sävel Rauha Mäen johdolla esittäen "Kevätmarssin" ja "Ikävä on olla".

Port Arthurin sekakuoro "Kaiku" esitti Veli Kentalan johdolla "Hymni työlle" ja "Goin' Home".

Torontolainen "Finlandia" esitti vanhan veteraanin G. Gustafsonin johdolla "Taistojen tiellä" ja 16-vuotiaan apulaisjohtajan Paul Hietalan johdolla "Bluetail Fly".

Timmins—South Porcupinen kuoro "Sointu" esitti Glenys Andersonin johdolla johtajansa sovittavat "Metsäkukkia" ja "Neopolitan Tarantella".

Komeana kaikui myös yhdistettyjen mieskuorojen laulut: "Itämaille" Veli Kentalan johdolla ja "Pohjanmeri" Rauha Mäen johdolla.

Vapauden toimittaja W. Eklundin puheen (julkaisemme sen toisessa paikassa lehdessämme) jälkeen seurasi nopeassa tempossa kaunista ja monipuolista ohjelmaa. Toronton tytöt ja pojat — 7 paria — esittivät vauhdikkaasti hienon kansantanhun

(Jatkuu siv. 4)

VIIME TIEDOT

Montreal. — Aseistetut rosvot suorittivat 40 sekunnissa täällä eilen $100,000 rosvouksen Boulevard Pie IX kauppakeskuksessa sijaitsevassa Royal Bank of Canadassa. Rosvoukseen osallistui kolme naamioitua miestä.

Nashville, Tenn. — Poliisit pidättivät täällä 23 neekerimielenosoittajaa poliisiasemalla. Miehet istuivat poliisiaseman lattialle protestoiden sen johdosta, että lauantai-iltana oli pidätetty joitakin rotusyrjintävastaisia piketteja eräässä ruokatavaraketjukaupassa.

Moskova. — Neuvostoliiton viimeisin avaruuslentäjä majuri Titov on hyväksytty Neuvostoliiton kommunistipuolueen jäsenyyteen.

Damaskos. — Arabiliitto valmistautuu kuljettamaan 2,500—5,000 miestä Kuwaitiin tämän kuukauden lopulla tai ensi kuun alussa brittiläisten joukkojen poistuessa maasta.

Mainio juhlakonsertti kruunasi Suurjuhlat

Yli tuhannen juhlavierasta ja ohjelmanesittäjää Empire-teatterin juhlakonsertissa

SCAUL:n ja CSJ:n viidensien Suurjuhlien viimeinen ohjelmatilaisuus — Juhlakonsertti — pidettiin sunnuntai-iltana täkäläisessä Empire-teatterissa, jossa on yli tuhannen istumapaikkaa. Vaikka kenttäjuhla päättyikin vasta kello 6 tullessa, niin täyttyi teatteri kello 8 mennessä melkeimpä viimeistä paikkaa myöten Canadan kaikiltaääriltä ja rajan eteläpuolelta, aina Washingtonista saakka, saapuneista juhlavieraista ja parisataalukuisesta ohjelmanesittäjäjoukosta.

Konsertti aloitettiin O'Canadalla, jonka kaikki juhlaan osallistuneet kuorot esittivät Ty Lembergin johdolla. Sen jälkeen lausui juhlavieraat tervetulleiksi tähän suureen juhlatilaisuuteen Osmo Lahti

Sitten saatiin kuulla Toronton ja Sudburyn orkesterien komeat soittoesitykset, Laila Tammen ja G. Gustafsonin hoitaessa vuorottain tahtipuikkoa.

Voimakkaiden aploodien päätyttyä ja soittajien poistuttua näyttämöltä ilmoitti kuuluttaja South Porcupinen — Timminsin Sointukuoron. Kauniilta näytti värikkäissä puvuissa esiintyvä sekakuoro Sointu. Naiset olivat vaaleanpunaisissa leningeissä ja miehet valkoisissa paidoissa ja tummissa housuissa sopivana taustana. Kauniisti sointuivat Glenys Andersonin johdolla esitetyt laulut, joista toisessa esittivät soolon Chas Pajala ja Roy Ranta.

Nyt seurasi nuoren timminsiläisen haunritaiteilijan Ronald Viirren haitarisoolo, kaksi mainiosti esitettyä kappaletta.

Ja sitten taas saatiin nähdä kauniin värikäs sekakuoro Kaiku esiintymässä Veli Kentalan johdolla. Erittäin onnistuneesti kuoro esitti kaksi kaunista ja vaikeasovituksellista laulua.

Seurasi kulta-alueen naiskuoron kaunis esitys Glenys Andersonin johdolla.

Nyt astuivat näyttämölle Port Arthurin Iskun voimistelijatytöt ohjaajansa Paavo Voutilaisen johdolla. Aili Kaarela näytti nyt suurelle voimistelun ystäväin joukolle olevansa pitkällä taitovoimistelussa. Kauniisti ja onnistuneesti esiintyivät myöskin toiset kaksi pikkutyttöä Anja ja Linda.

Myöskin Sudburyn Alertsin tyttöjen tanssi, jonka oli ohjannut ja suunnitellut Myrna Leishman oli miellyttävää ja kaunista katseltavaa.

Kauniisti lauloivat kaksi duettolaulua Port arthurilaiset Meri Laakso ja Armsa Kivinen, Helen Grenonin säestäessä. Kun sitten saatiin Toronton Yrityksen tyttöjen taiteellinen tanssi, jonka oli ohjannut Dolores Niskanen, ilmoitettiin 10 minuutin väliaika.

Väliajan jälkeen aloitettiin ohjelma G. Gustafsonin johtaman Toronton orkesterin juhlavalla soitolla.

Sen jälkeen kuuluttaja ilmoitti, että saadaan kuulla erikoisen miellyttävän timminsiläisen nuoren taiteilijan Arthur Skeharin laulavan ja säestävän itseään haitarilla. Hän lauloi kaksi kaunista laulua ensiksi suomen ja sitten englannin kielellä. Vaikka kuuluttaja olikin jo aikaisemmin useampia kertoja ilmoittanut, ettei mitään ohjelmanumeroa tulla uusimaan, ilmaisi yleisö valtavin kättentaputuksin haluavansa lisää.

Kun esirippu taas aukesi, saatiin nähdä Toronton Finlandia-kuoro, jonka naiset esiintyivät vaaleansinisissä leningeissä ja miehet valkoisessa ja harmaassa, sekä kuulla kauniit hyvin esitetyt laulut.

Seuraavana lauloivat Sudburyn Alertsin tytöt Helen Grenon säestyksellä ja ohjauksella kauniin laulusikermän.

Mainiosti onnistunut ja kaunis oli Toronton Finlandia kuoron sekstetin Ty Lembergin johdolla antama esitys, kaksi laulua — kaunis ja hauska.

Dolores Niskasen intialainen tanssi, joka oli seuraava, oli hyvä taiteellinen esitys.

Seuraavassa ohjelmanumerossa nähtiin suuri, aivan näyttämön täyteinen joukko, kun Sudburyn sekakuoro Sävel ja mandoliini-viuluorkesteri antoi yhteisen voimakkaan esityksen Rauha Mäen johdolla.

Sen jälkeen esiintyivät Sävelen mieslaulajat Rauha Mäen johdolla, laulaen yhden laulun erikoisen onnistuneesti.

Sävelen naiskuoro lauloi sitten kauniin laulun Laila Tammen johdolla ja sen jälkeen lopetettiin konsertti Sävel kuoron voimakkaalla laululla "One World", jonka johti Rauha Mäki.

Tästä mainiosti onnistuneesta, kauniista ja toinen toistaan hiotumpia ja taiteellisia esityksiä sisältäneestä juhlakonsertista olisi paljon hyvää sanottava ja pitäisi sanoa, mutta se vaatisi paljon tilaa ja aikaa. Siksipä onkin tyydyttävä vain edelläoleviin maininnoihin sillä lisäyksellä, että kaikki ohjelmanumerot olivat hyviä, kauniita ja arvokkaita, jota todisti kouraantuntuvasti niille annetut voimakkaat aploodit ja lisäpyynnöt. Näinkin, vaikka lisänumeroita ei voitukaan sallia, jouduttiin ohjelmaa jonkinverran lyhentämään, koska sille oli varattu aikaa vain kolme tuntia.

Empire teatteri osoittautui mainioksi konserttipaikaksi. Hyvien ilmanvaihtolaitteiden ansiosta se oli suhteellisen viileä, kuuluvaisuus oli hyvä ja samoin oli jokaisella tilaisuus nähdä näyttämölle. Myöskin on sanottava, että ohjelman esitys oli kiitettävällä tavalla järjestetty, kaikki sujui nopeassa tahdissa ja myöskin kuulttaja Taisto Länsi onnistui tehtävässään mainiosti.

Niinpä yleisö poistuikin täysin tyytyväisenä ja kiitollisena näkemänsä ja kuulemansa johdosta, ehkäpä useat ajatellen, että olisi niin hyvää ohjelmaa katsellut ja kuunnellut vielä muutaman numeron lisää. Näin henkisesti hyvällä ja arvokkaalla ohjelmalla ravittuina yleisö poistui iloisin ja tyytyväisin mielin, toiset kotiin, toiset Finnish-haalille yötansseihin ja toiset tuttavien luokse jutustelemaan näke-

(Jatkuu siv. 4)

USA TULKITSEE VÄÄRIN N-LIITON EHDOTUSTA

Sanoi Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshev perjantaina pitämässään radio- ja TV-puheessa

Moskova. — Pääministeri Nikita Hrushtshev varoitti viime perjantaina presidentti John F. Kennedyä, että jos Yhdysvallat aloittaa sodan, niin Neuvostoliitto on kykenevä antamaan tuhoavan vastaiskun Yhdysvalloille ja sitä auttaville liittolaisille.

Hän sanoi, että Kennedy pitää Neuvostoliiton ehdotusta Saksan rauhansopimuksesta vain haasteena.

Neuvostoliiton pääministeri huomautti, että ei ole kysymys Länsi-Berliinin sulkemisesta.

Hän huomauttaa, että on kevytmielistä ajatellakaan, että ydinaseaikakautena voitaisiin ydinsodan leviäminen estää. Sellaisen sodan leviäminen tuo sodan itse Yhdysvaltain väestön niskaan, mitä ei ole tapahtunut sitten Amerikan kansalaissodan.

Radio- ja televisiopuheessaan Hrushtshev sanoi, että Saksan rauhansopimus on viivyttelemättä allekirjoitettava ja lisäsi:

"Me emme aio loukata länsivaltain laillisia etuja.

"Kulkukielto Berliiniin ja Länsi-Berliinin saarto eivät ole ensinkään kysymyksessä.

"Istuutukaamme rehellisesti neuvottelupöydän ympärille; älkäämme lietsoko sotamielialaa", sanoi Neuvostoliiton pääministeri. "Puhdistakaamme ilmapiiri, nojatkaamme järkeen eikä ydinaseisiin."

Eräässä tapauksessa presidentti Kennedy on osoittanut älyä kun hän ilmaisi haluavansa välttää sodan, sanoi Neuvostoliiton pääministeri. Hän kuitenkin huomautti, että tämä ei riitä ja varoitti länsimaiden hallitusmiehiä pelaamasta ihmiskunnan tulevaisuudella.

Hrushtshev huomautti, että kun Kennedy puhui viime kuussa Berliinin kysymyksestä niin hän ei maininnut meidän rauhanehdotuksemme oleellisesta sisällöstä. Presidentti Kennedy tulkitsi väärin Neuvostoliiton Saksan rauhanehdotuksen.

Neuvostoliiton pääministeri huomautti, että presidentti ehdotti asevoimiensa vahvistamista 217,000:lla miehellä ja senaattorit vaativat korkeampia menoja asevoimille.

"Länsivallat yrittävät edelleenkin välttää rauhansopimusta Saksan kanssa", sanoi Hrushtshev.

SCAUL:n jännittävät mestaruuskilpailut Suurjuhlissa Sudburyssa

Viime lauantaina aloitettiin hyvin läheltä suunniteltua aikaa kello vähän yli yhdeksän aamulla SCAULn vuotuiset mestaruuskilpailut, jotka olivat järjestyksessään viidennet yhdessä Canadan Suomalaisen Järjestön laulu- ja soittojuhlien kanssa.

Vaikka "ylätuvan ukko" ei suosinut urheiluväkeä lauantai-iltapäivällä lauanantainen urheiluohjelma suoritettiin jokseenkin suunnitelmien mukaisesti — vain muutaman lajin joutuessa siirrettäväksi suoritettavaksi seuraavana päivänä.

Mestaruuskilpailuissa saavutettiin mm. 2 uutta liiton ennätystä — alle 17-v. poikien keihässä ja ruotsalaisviestissä. Yrityksen Wm. Heikkilä heitti komeita kaareja ja saavutti uuden ennätyksen 51.58 entisen ennätyksen ollen Alertsin Bernie Fransenin nimissä. Hän saavutti v. 1955 tuloksen 47.23, jonka ennätyksen Heikkilä on jo pari kertaa aikaisemmin rikkonut ja nyt tällä kertaa ylitti kaikki aikaisemmat saavutuksensa. Toinen ennätys rikottiin ruotsalaisviestissä, jossa juostaan matkat 800-400-200-100. Tällä kertaa Jehun joukkue (E. Salkeld, T. Saari, R. Santala ja W. Koivula) isännöin lajissa ja saavutti ajan 3.33,8 entisen vä 1954 saavutetun Yrityksen joukkueen (Grinevicius, Beaumont, Ojala ja Leskinen) ollessa 3,39,7.

Heti sen jälkeen kun jo aikaisin aamulla paikalle saapuneet toimitsijat olivat saaneet paikkansa kuntoon ja asiansa järjestykseen mestaruuskilpailujen aloittamista varten liiton puheenjohtaja Jack Karvonen lausui juhlayleisön ja urheilijat tervetulleiksi sanoen:

"Olemme taas saapuneet tänne Sudburyyn viettämään edistysmielisten suomalaisten Suurjuhlaa. Tämä onkin järjestyksessä viides yhteinen Suurjuhla.

"Voimme myös iloksemme todeta, että juhliemme arvo ja merkitys on vuosi vuodelta kasvanut. Suuren juhlayleisön osoittama innostus ja kannatus juhliemme urheilukilpailuja, voimisteluesityksiä sekä kuorojen, orkesterien ja muiden ohjelman esittäjien suorituksiin on puolestaan innostanut laulun, soiton, voimistelun ja urheilun harrastajia ponnistelemaan yhä parempiin esityksiin.

"Varmuudella voinkin vakuuttaa, että tässä juhlassamme me tulemme tämän kahden päivän aikana näkemään suuren määrän sellaisia esityksiä, jotka vastaavat arvoisan juhlayleisön melko korkeita vaatimuksia niin musikaallisen kuin fyyskulttuurisenkin toiminnan aloilla.

"Näillä muutamilla sanoilla minä toivotan liittotoimikunnan puolesta tämän suuren juhlayleisön — urheilu- ja musiikkiväen — sydämellisesti tervetulleiksi tähän juhlaamme.

"Samalla minulla on kunnia julistaa Urheiluliittomme mestaruuskilpailut avatuiksi.

"Lujia ja rehtejä kilpailuja sekä hienoja musikaalisia ohjelmanumeroita odottaen, minä toivotan lopuksi koko juhlaväelle todella nautintorikasta viikonloppua tässä juhlassa."

SATEEN PEHMITTÄMÄ RATA VAIKUTTI TULOKSIIN

Vaikka lauantai-iltapäivänä vallinnut sade vaikeutti huomattavassa määrässä erinäisten ottelujen tuloksiin, oli ilo kuitenkin nähdä, että nuoret urheilijat — sekä vähän vanhemmatkin — yrittivät poikkeuksetta parhaansa ja saavuttivat olosuhteiseen katsottuna kohtalaisen tyviä tuloksia.

Esimerkiksi yleisessä 100 m juoksussa Jehun Tauno Saari saavutti sunnuntaina suoritetuissa loppuerissä tulokseksi 12.4 vaikka edellisenä päivänä vähän parempien olosuhteiden vallitessa hän porhalsi matkan ajassa 11,7 hänen lähimpänä seuraajanaan ollen silloin, samoin kuin loppuerissäkin Yrityksen Bob Minor, joka uhkasi häntä hyvin läheisesti, mutta ei kuitenkaan ulottunut ohittamaan Saarea.

Alle 21 v. ikäisistä juoksijapojista kunnostautui yleensä parhaiten Toronton Yrityksen D. Saine, joka osoitti tänä vuonna yhä parempaa kuntoa. Urheilutoimitsijat yleensä odottavat hänestä erittäin hyvää tulevaisuudessa. Hän juoksi tällä kertaa 100 m. paremmassa ajassa kuin yleisen sarjan miehet, eli ajassa 12,2.

Alle 17 v. ikäiset pojat myös yrittivät parastaan 100 metrillä Viestin Gerry Lafonden juostessa matkan ajassa 12,6.

Yleisen sarjan korkeushypyssä tapahtui tällä kertaa erittäin tasaväkinen ottelu vaikka mitään ennätystä hipovia saavutuksia ei tapahtunutkaan. Peräti 6 miestä pudotti riman lopullisesti samasta korkeudesta — 165 — heidän tulokseskeen jääden aikaisempien yrityksien 159.

Tässä hypyssä näyttivät alle 21 v. ikäiset yleisen sarjan miehille kantapäitään voittajan Alertsin D. Grenonin ylittäessä riman 165 korkeudesta. Grenon yritti vielä ylimääräisesti 181 korkeudesta, joka olisi ollut 1 sentimetriä korkeampi kuin liiton nykyinen ennätys 180, joka v. 1952 saavutettuna on Yrityksen T. Grineviciuksen nimissä.

JUOKSUT JÄNNIÄ OTTELUITA

1,500:lla saatiin nähdä yleisessä sarjassa tulevaisuuden toive Jehun Eric Salkeld, joka jo heti alussa otti itselleen hyvän etumatkan, mutta joutui siitä luopumaan seuratoveri Saarelle vähäksi aikaa. Salkheld ei kuitenkaan luopunut pelistä, vaan otti jälleen johdon 300 m radan ensimmäisen kierroksen lopussa ja alkoi tehdä tuntuvasti kaulaa ja kiristi jatkuvasti loppuun asti niin jotta maaliin päästessään kilpaveikot olivat tuntuvasti jälessä. Aika 4.33,9.

Hyvin kunnostautui myös Viestin H. Meyers alle 21 v. 1,500:lla. Tässä juoksussa Yrityksen D. Saine otti alussa johdon, mutta joutui siitä luopumaan Meyersille tämän vain lisätessä vauhtia neljännen kierroksen alussa ja jättäen Saineen noin 20 m jälkeensä maaliin saavuttaessa. Aika 4.35,6.

Yleisen sarjan 800 metrillä Jehun Eric Salkeld jälleen näytti, että harjoittelu tuottaa tuloksia. Juoksun alussa Jehun Saari otti johdon mutta seuratoveri Salkeld tuli perästä ja ajoi ohi tehden selvän eron kilpaveikoistaan. Täydellä höyryllä voimakkaasti painattaen hän saavutti ajan 2.20,2.

Jehun Tauno Saari pärjäsi paremmin 400 metrillä yleisessä sarjassa. Hän otti 100 m paikkeilla johdon käsiinsä ja lisäsi kilpakaverinsa ja itsensä välistä matkaa jatkuvasti niin, että maaliin saavuttaessa heidän eroaan oli 20 metriä. Aika 55,1.

Alle 21 v. 400:lla nuoremmat näyttivät jälleen yleisen sarjan miehille kuinka juostaan. Yrityksen D. Saine taivalsi matkan ajassa 54,4. Saine otti johdon vasta

(Jatkoa sivulta 1)

SCAUL:n liittokokous kannatti rauhan asiaa

Maanantaina pidettiin Sudburyssa Finnish-haalilla SCAUL:n vuosikokous. Kokouksen avasi liiton sihteeri P. Vaurio selostaen järjestön toimintaa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin A. Widgren ja U. Penttinen. Kokouksen sihteereiksi valittiin Paavo. Vaurio ja W. Rönkä.

Toimintakertomuksessa selostettiin viime vuonna South Porcupinessa pidettyjä liittojuhlia ja tiedoitettiin, että niihin osallistui 91 urheilijaa ja voimistelijaa.

Vapauden haasteryntäykseen lahjoitettiin $25.

Hiihtojaoston raportin esitti U. Penttinen. Liiton hiihtomestaruuskilpailut pidettiin Port Arthurissa Iskun ja Elon järjestäminä ja ne onnistuivat erittäin hyvin. Vähäisen lumen takia ei mestaruuskilpailuja olisi voitukaan suorittaa Canadan itäosissa. Keskustelun yhteydessä korostettiin, että pitäisi ryhtyä kehittämään mäenlaskua ja pujotteluhiihtoa, johon tämän maan syntyiset ovat erikoisesti kiinnostuneita.

Toronton Yrityksen kunniajäsen, joka 55 vuotta sitten oli perustamassa Toronton Yritystä K. Lehto tarjosi kaikille kokouksen osanottajille päivällisen.

A. Widgren sanoi, että North Branchin Elo on toiminut parhaiten hiihtourheilun eteen.

South Porcupinen edustaja E. Ketola sanoi, että hänen seuransa on toiminut kaikkein enimmän kenttä- ja rataurheilun alalla.

Port Arthurin Isku on keskittynyt huomattavasti voimisteluun, sanoi P. Voutilainen. Se sai suurta huomiota osakseen kun sen neljä nuorta voimistelijaa esiintyi suuressa näytöstilaisuudessa Fort Williamissa. Niinikään Iskun jäsen Aili Kaarela osallistui Saskatoonissa voimistelumestaruuskilpailuihin.

Liittomme vanhimman urheiluseuran 55-vuotiaan Yrityksen edustaja Junnila selosti seuransa toimintaa. Seuran jäsenet harrastavat kenttä-ja rataurheilua sekä voimistelua. Seuran tytöt ovat esiintyneet mm. Palermossa suurissa Labor-festivaaleissa. Seura on myöskin perustanut kalastus-ja metsästysklubin, jossa on noin 30 jäsentä ja se julkaisee myöskin kuukausittain lehteä. Seuran joukkue on mm. esiintynyt Toronton yliopiston järjestämässä juhlatilaisuudessa. Yritys on myöskin pitänyt valistuskokouksia, joissa on luennoitu kiinnostavista aiheista ja on keskusteltu myöskin niistä. Yritys lähetti myöskin osallistujia South Porcupinessa ja Beaver Lakella pidettäviin urheilukilpailuihin.

Yrityksen raportissa niinikään huomautettiin että Vapaudessa ilmestyvän Club Newsin on toimittanut pääasiassa sen jäsenet.

Alertsin edustaja U. Sirviö valitti seuransa toiminnan puutetta. Se on kuitenkin osallistunut South Porcupinen ja Beaver Laken urheilukilpailuihin. Samoin seura yhdessä Wanupin Visan kanssa rakentaa Wanupiin urheilukenttää.

Wanupin Visan edustaja P. Hill sanoi, että hänen seuransa on järjestänyt kahdet juhlat ja heidän

(Jatkuu siv. 4)

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. 8.00 6 kk. 4.25 3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa: 1 vk. 9.00 6 kk. 4.80
Suomessa: 1 vk. 9.50 6 kk. 5.25

Kommunismin yltäkylläisyyttä

Viime sunnuntaina Moskovan Pravdassa julkaistu Neuvostoliiton kommunistisen puolueen uusi ohjelmaluonnos, jossa hahmoitellaan maan elämän tärkeimmät suuntaviivat lähimmän 20 vuoden aikana, on saanut äärettömän suurta huomiota osakseen kiakkialla maailmassa — ja saa edelleen. Mainittakoon vain, että esimerkiksi torontolainen suuri aamulehti, torstainen Globe and Mail lupasi julkaista koko tämän asiakirjan.

Kaikkien maiden sanomalehdet, aikakausjulkaisut, politiikot ja radiokommentaattorit ovat joko julkaisseet huomattavia osia tästä kauaskantoisesta asiakirjasta tai esittäneet omia mielipiteitään ja arvioitaan sen nykyhetken ja tulevaisuuden merkityksestä.

Torontolainen Daily Star esimerkiksi sanoo ohjelman laatimisessa huomattua osaa vienyttä Nikita Hruhstshevia "meidän aikakautemme suurimmaksi harhakuvien" omaajaksi, mutta varoittaa kuitenkin toimituskirjoituksensa lopussa:

"Lännen tulisi sen vuoksi suhtautua siihen (Neuvostoliiton kommunismin ohjelmaan) . . . vakavana taisteluhaasteena. Kohdatakseen sen, lännen täytyy muuttaa nykyistä hiljaista, "boom-or-bust", haaskaavaa ja huonosti suunniteltua elämäntapaansa. Sillä jos se (länsi) ei sitä tee, se tulee auttamaan punaisten yhden unelman toteutumista . . .

Porvarillisissa lehdissä ja piireissä on tämän uuden puolueohjelman yhteydessä viljelty todella runsaassa määrässä 'ihme" ja harhakuva", sekä "unelma" määritelmiä. Mutta kun aniharvat niistä ovat yrittäneetkään perustellen väittää, ettei tätä "ihmettä" ja "unelmaa" voida toteuttaa, niin se merkinnee sitä, että monet näistä 'ihmettelijöistä" taitavat ihmetellä sittenkin sitä, että minkälainen on maailmamme 10—20 vuoden kuluttua!

Utopiasta, harhakuvista ja ihmeistä puhuttaessa palautuu tässä yhteydessä vastustamattomalla voimalla mieleen kuuluisan brittiläisen mielikuvituskirjailijan H. G. Wellsin määritelmä eräästä toisesta sosialismin "ihmeestä". Keskusteltuaan sosialismin isän, Vladimir I. Leninin kanssa mr. Welles kirjoitti 1920 että vaikka Lenin on oikeaoppisena marxilaisena kaikenlaisen utopian (harhakuvitelmien) vastustaja, niin hän (Lenin) on joutunut itse utopian — sähköistämisutopian valtaan.

Sähköistämisutopia on kuitenkin muodostunut todellisuudeksi — ja juuri sen kokemuksen perusteella voimme sanoa nyt julkaistusta kommunismin ohjelmasta, kuten sanoi mr. Wellsin päivinä amerikkalainen Lincoln Steffens Neuvostoliitossa vierailtuaan: Minä olen nähnyt tulevaisuuden — ja se toimii.

* * *

Näitä rivejä kirjoitettaessa (torstai-iltana) emme ole olleet tilaisuudessa tutustumaan tähän suunnattoman suurta huomiota osakseen saaneeseen asiakirjaan muuten kuin niihin hajatietoihin, mitä siitä ovat lännen uutistoimistot paloittain julkaisseet. Kaikesta huolimatta voidaan todeta, että tämä ohjelmaluonnos, mistä keskustelee koko neuvostokansa ennen sen hyväksytyksi tuloa, on monelta inhimillisen elämän kannalta erittäin kauaskantoinen asiakirja. Kysymys ei ole lainkaan siitä, olemmeko me kommunismin kannattajia tai emmekö ole, vaan tämän asiakirjan merkityksestä Neuvostoliittoon ja koko maailmaan. Pravda ei varmaankaan liioitellut sanoessaan: "Kun Neuvostoliitto nauttii kommunismin etuisuuksista, sadat miljoonat muut ihmiset tulevat sanomaan: 'Me kannatamme myös kommunismia'."

* * *

Lyhyesti sanoen tämä ohjelmaluonnos merkitsee uuden ajanjakson alkamista Neuvostoliitossa: Siirtymistä sosialismista kommunismiin, missä toteutetaan periaatetta: kaikilta kykyjensä mukaan, kaikille tarpeittensa mukaan. Kommunismilla tarkoitetaan taloudelliselta kannalta sellaista olotilaa, missä on elämäntarvikkeita niin yltäkylläisesti, että kaikki kansalaiset saavat kaikki aineelliset ja henkiset tarpeensa tyydytetyksi. Poliittisesti se tarkoittaa olotilaa, missä valtio — siihen kuuluvine pakotuskeinoineen, poliiseineen, sotajoukkoineen, oikeuslaitoksineen, vankiloineen jne. on haihtunut pois.

Tällainen on lyhyesti sanoen kommunistisen yhteiskunnan perusolemus — ja siitä on nyt tulossa ensimmäinen kerta ihmiskunnan historiassa käytännön kysymys. Noin 40 vuotta sitten teki sosialismi ensimmäisen läpimurron kansojen vankilan nimellä tunnetussa Venäjän valtakunnassa. Nyt esitetyssä ohjelmaluonnoksessa sanotaan jo, että "sosialismi on voittanut lopullisesti ja peruuttamattomasti! Ja mikä tärkeintä tämän 20-vuotisohjelman perusteella alkaa käytännöllinen siirtyminen sosialismista kommunismiin-

* * *

Seuraavan kymmenen vuoden aikana Neuvostoliitosta tulee ehdoton ykkönen teollisuus- ja maataloustuotannossa kutakin asukasta kohti. Vuoteen 1970 mennessä tulee Neuvostoliiton teollisuustuotanto kohoamaan nykyisestä 150-prosenttisesti ja vuoteen 1980 mennessä 250-prosenttisesti. Koko kansallistulot nousevat 2½ kertaisesti vuoteen 1970 mennessä ja 5-kertaisesti vuoteen 1980 mennessä!

Kuvaavaa on että teräksen tuotanto — joka on sivumennen sanoen juuri sivuuttamassa Yhdysvaltain terästuotannon, tulee nousemaan nykyisestä 70,000,000 tonnin tuotannosta 250,000,000 tonniin v. 1980.

Tämä on häikäisevän nopeata ja ennenkuulumattoman nopeata talouskasvua ja se tapahtuu siitä huolimatta, vaikka Neuvostoliitossa on jo maailman lyhin — 41-tuntinen — työviikko ja vaikka se lyhennetään 34—36 tuntiseksi vuoteen 1970 mennessä.

Tämän valtavan tuotantokasvun perusteella kehittyy maassa yltäkylläisyyden olotila, missä voidaan ruveta asteettain toteuttamaan kommunistista "kaikille tarpeittensa" mukaan teoriaa käytännössä. Tämän ohjelman toteuttamisen perusteella kaikki neuvostoliittolaiset saavat:

1. Vapaan lääkintäpalvelun, 2. maksuttoman ylöspidon kaikille niille aikuisille, jotka eivät voi tehdä työtä, 4. vapaat (ilmaiset) asuinapartmentit ja kunnallispalvelut; 5. vapaa liikennepalvelu, 6. vapaat eli ilmaiset ateriat tehtailla, yleisissä laitoksissa ja kollektiivitiloilla, 7. verot poistetaan ja muiden tavarain hintoja lasketaan, 8. vuodesta 1980 lukien ilmainen vesi, ilmainen luonnonkaasu ja ilmainen lämmitys.

* * *

Rajoitetun tilan vuoksi kiinnitämme tässä yhteydessä huomiota vain yhteen erittäin kauaskantoiseen teoreettiseen määritelmään. Osoitettuaan että kapitalistinen järjestelmä on ihmiskunnan historiassa viimeinen (orjavaltio, feodalismi ja kapitalismi) riistojärjestelmämä, ja ilmaistuaan yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisen kehitysluonnoksessa sanotaan Neuvostoliiton tilanteesta puhuttaessa, että proletaariaatin diktatuurikausi on tehnyt historiallisen tehtävänsä Neuvostoliitossa.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että valtion tarpeellisuus vähenee ja heikkenee, kunnes se rupeaa haihtumaan pois. Toisin kuin porvarit ovat selittäneet, kommunistit eivät ole koskaan olleet proletaariaatin jatkuvan diktatuurin kannalla. Marxilaiset kannattavat proletariaatin diktatuuria vain historiallisena pakkona siirryttäessä kapitalismista sosialismiin. Se on perusolemukseltaan aivan samanlaista luokkavaltaa kuin on kapitalistien luokkavalta porvarillisissa yhteiskunnassa. — Tosin sillä erotuksella, että proletariaatin diktatuuri on satoja kertoja laajempaa demokratiaa kuin mikään porvarillinen demokratia voi missään olla.

Tämä "ylikausiaika" on nyt julkaistun ohjelmaluonnoksen perusteella Neuvostoliitossa sivuutettu. "Proletaariaatin diktatuuri" on siellä tehnyt historiallisen tehtävänsä — ja niin alkaa vähitellen diktatuurin välikappaleen, valtiokoneiston asteettainen poistuminen eli haihtuminen!

Ei ole kumma vaikka porvarillisissa piireissä pidetäänkin tällaista kehityssuuntaa "ihmeenä", "harhakuvana", "unelmana", "utopiana" jne.

Potsdamin julistus ja sen kohtalo 16 vuoden aikana

Elokuun 2 päivänä tuli kuluneeksi 16 vuotta viimeisen toisen maailmansodan aikaisen huippukokouksen. Berliinin konferenssin päättymisestä Potsdamin sopimuksen julkaisemiseen. Berliinin konferensssissa vahvistettiin ne periaatteet sodanjälkeisen maailman järjestelyistä, joita oli hahmoteltu jo aikaisemmissa Teheranin ja Jaltan konferensseissa. Potsdamin julistuksessa mm. esiteltiin Saksan rakentamisen suuntaviivat Hitlerin komennon romahdettua ja juuri tältä osaltaan on sopimus tälläkin hetkellä kansainvälisen mielenkiinnon kohteena.

Berliinin konferenssiin osallistuivat kolmen suuren liittoutuneen Neuvostoliiton, Yhdysvaltojen ja Englannin valtionpäämiehet generalissimus Stalin, presidentti Truman ja pääministeri Churchill, jonka myöhemmin korvasi vaaleissa voiton perineen labour-puolueen pääministeri Attlee, sekä näiden maiden ulkoministerit. Konferenssi alkoi heinäkuun 17. ja päättyi elokuun 2. päivänä eli aikana, jolloin Saksan romahdus oli jo tosiasia, mutta jolloin sotaa yhä käytiin Japania vastaan.

Konferenssin päätratkaisut sisältyvät sen antamaan Potsdamin julistukseen, jossa selvästi heijastuu Neuvostoliiton ratkaiseva osuus toisen maailmansodan taisteluissa — olivathan Berliiniin asti ehtineen punaisen armeija iskut tosiasiassa merkinneet Hitler-Saksan tuhoutumista.

KONFERENSSIN TÄRKEIMMÄT PÄÄTÖKSET

Potsdamin julistuksessa kolme suurvaltaa ilmoittaa päämääräkseen "saksalaisen militarismin ja natsismin hävittämisen ja takeiden luomisen siitä, että Saksalla ei koskaan enää tule olemaan mahdollisuutta rikkoa maailman rauhaa". Tämän toteuttamiseksi päätettiin, että Saksa rakennetaan sodan nyt päätyttyä demokraattiselle ja rauhanomaiselle perustalle lähtien siitä, että maa tunnustetaan poliittisessa ja taloudellisessa suhteessa yhdeksi kokonaisuudeksi.

Potsdamissa päätettiin Saksan miehityksestä jakamalla maa neljän vallan kesken vyöhykkeiksi — konferenssin osanottajamaihin lisättiin tällöin Ranska. Lisäksi perustettiin yhteinen valvontakomissio käsittelemään asioita, jotka koskivat koko Saksaa. Potsdamin sopimuksessa määritellään edelleen Saksan miehityskauden keskeiset tehtävät, jotka keskittyvät neljään pääkohtaan:

— on suoritettava Saksan täydellinen aseistariisunta ja demilitarisointi sekä hävitettävä kaikki ne teollisuushaarat, joita saatetaan käyttää sotatuotantoa varten tai järjestettävä niiden valvonta,

— on selvitettävä Saksan kansalle sen osuus sodan tuhoissa,

— on hävitettävä kansallissosialistinen puolue ja kaikki järjestöt, joita tämä puolue valvoo, hajotettava natsilaiset laitokset sekä valvottava, etteivät ne pääse missään muodossa toimimaan uudelleen sekä estettävä kaikenlainen natsilainen ja militaristinen toiminta ja propaganda,

— on valmistauduttava Saksan poliittisen elämän lopulliseen jälleenrakentamiseen demokraattisella perustalla sekä sen vähittäiseen osallistumiseen kansainväliseen yhteistoimintaan.

KÄYTÄNNÖN RATKAISUJA

Näiden periaatteiden pohjalla suurvallat yksimielisesti päättivät kaikkien natsilakien kumoamisesta, sotasyyllisten ja -rikollisten saattamisesta rangaistukseen, demokraattisten vapauksien myöntämisestä kansalle jne. Edelleen päätettiin olla muodostamatta Saksalle toistaiseksi keskushallitusta, mutta sen sijaan luotiin erikoisesti taloudellisella alalla joitakin yleissaksalaisia toimeenpanoelimiä, jotka alistettiin valvontakomissiolle.

Tärkeimmät talouselämää koskevat päätökset koskivat sotateollisuuden hävittämistä — Saksa ei saanut tuottaa minkääntyyppisiä aseita, ei myöskään lentokoneita eikä vedenalaisia aluksia. Sotateollisuuden uudelleen elpymisen estämiseksi päättivät kolme suurvaltaa yhteisesti desentralisoida mahdollisimman pian Saksan talouselämän — toisin sanoen hajottaa kartellit, syndikaatit, trustit ja muut monopolistiset yhtymät, joiden käsissä käytännöllisesti katsoen olivat sotateollisuuden avainalat.

Myös rajakysymyksiä käsiteltiin Potsdamissa ja siellä hyväksyivät USA ja Englanti entisen, Königsbergin, nykyisen Kaliningradin alueen luovuttamisen Neuvostoliitolle sekä Puolan ja Saksan rajan siirtämisen Oder—Neisse-linjalle. Viimemainittu rajanmäärittely, vaikka sen lopullinen vahvistaminen liittyy Saksan rauhansopimuksen hyväksymiseen, oli luonteeltaan lopullinen konferenssiin osallistuneiden maiden kohdalta.

Lopullisen rauhansopimuksen solmimista varten perustettiin ulkoministerien neuvosto, johon kolmen suurvallan lisäksi tulivat Ranskan ja Kiinan edustajat.

JULISTUKSEN KOHTALO KÄYTÄNNÖSSÄ

Toisen maailmansodan päättymisvaiheessa otettiin Potsdamin päätökset kaikkialla maailmassa tyytyväisyydellä vastaan. Ne tuntuivat vastaavan ihmisten oikeustajua ja samalla niiden toteuttaminen antoi turvallisuuden tunteen, ettei saksalainen militarsimi voi enää kolmatta kertaa sytyttää hirvittävää maailmanpaloa. Epäilemättä sen sijaan läntiset johtomiehet — vanhastaan tunnettu Neuvostoliiton vihollinen Churchill ja muutamia vuosia myöhemmin "kylmän sodan" aloittanut Truman — tunsivat itsensä pakotetuiksi Potsdamin julistuksen linjanvetoihin — heitä pakotti Neuvostoliiton mahtavaksi osoittautunut voima ja toisaalta rauhaan pyrkivien kansojen paine.

Niin ei kestänytkään kauan, kun jo Potsdamin sopimuksen määräyksiä alettiin rikkoa yhä avoimemmin ja yhä ratkaisevammilta osiltaan. Jo vuoden 1946 marraskuussa otettiin ensimmäinen askel: Saksan sotateollisuuden keskusalue Ruhr irroitettiin neljän vallan alaisuudesta ja se pääsi kehittymään jälleen erääksi Euroopan suurimmista sotatarvikekeskuksista. Vuonna 1947 luovuttiin yhteisestä politiikasta sotakorvauskysymyksissä — niistä oli niin ikään päätetty periaatteessa Berliinin konferenssissa — ja seuraavana vuonna 1948 liittivät länsivallat Länsi-Saksan ensi kerran läntisten valtioiden keskeisen elimen, Marshall-suunnitelman johtoelimen ns. Euroopan taloudellisen yhteistyöjärjestön jäseneksi.

Potsdamin sopimuksen murentamista jatkettiin edelleen. Kesäkuussa 1949 kolme läntistä miehitysvaltaa rikkoivat päätöstä olla luomatta Saksalle keskushallitusta toistaiseksi — silloin perustettiin kolmen läntisen miehitysvyöhykkeen yhteinen "keskushallitus", joka alkoi nopeasti puuhailla todellisen Länsi-Saksan valtion luomista.

Muodollisesti Saksan Liittotasavalta julistettiinkin syyskuun 21. päivänä 1949 ja täten oli sinetöity Saksan tosiasiallinen kahtiajako. Tätä päätöstä seurasi vastaava toimenpide Saksan itävyöhykkeen suhteen — Saksan Demokraattinen Tasavalta julistettiin lokakuun 7. päivänä 1949.

Näin alkoivat kehittyä kaksi Saksan valtiota, jotka ovat vuosien kuluessa etääntyneet yhä kauemmas toisistaan.

SAKSAN VALTIOT KASVAVAT ERI SUUNTIIN

Vaikka Neuvostoliitto onkin jäänyt yksinään toteuttamaan Potsdamin sopimusta on se tehnyt sen kirjaimellisesti. Saksan Demokraattisessa Tasavallassa on luotu uusi demokraattinen, rauhanomainen yhteiskuntajärjestelmä, eivätkä edes pahimmat läntiset propagandistit voi väittää siellä olevan maaperää natsilaisuudelle, syyttävätpä ne demokraattista Saksaa mistä muusta tahansa. Kukaan ei myöskään voi syyttää demokraattista Saksaa militarismista — ei edes vaikka sen pitkän länsirajan toisella puolella luodaan uudelleen mahtavia sotavoimia, Bundeswehriä. Demokraattisessa Saksassa ei ole trusteilla ja muilla monopoliyhtymillä jalansijaa, sosialistinen omistus on tehnyt siellä mahdottomaksi suurakitalistien vallan.

Päinvastainen kuva avautuu Länsi-Saksassa, joka vuodesta 1954 Atlantin sotaliiton jäsenenä jatkuvasti laajentaa ja kehittää sotavoimiaan, työntyy harjoittelemaan milloin Ranskaan, milloin Englantiin, vaatii länsivalloilta yhä uusia oikeuksia sotavoimiensa laajentamiseen, sallii entisten natsiviranomaisten vallata avainaseman toisensa jälkeen — näin erikoisesti oikeuslaitoksessa — ei tee mitään itäänmarssia vaativien revanshipiirien toiminnan estämiseksi, mutta on sen sijaan kieltänyt kommunistiselta puolueelta toimintaoikeuden ja vainoaa jatkuvasti demokraattisia ja rauhanjärjestöjä, tarjoaa monopoliyhtymille avoimet toimintakentät teollisuuden keskittämiseksi ja sotatarviketeollisuuden kehittämiseksi.

HÄTÄ RIKOTUSTA SOPIMUKSESTA

Tällainen on tilanne nyt, 16 vuoden kuluttua Potsdamin julistuksen juhlallisesta ja yksimielisestä allekirjoittamisesta, kun yht'äkkiä länsivaltain taholta syntyy valtava kohu Potsdamin sopimusta muka uhkaavasta vaarasta ja Neuvostoliiton ennenkuulumattomasta menettelystä, kun se luopuu pitämästä Saksaa "yhtenä poliittisena ja taloudellisena kokonaisuutena" ja "uhkaa" solmia rauhansopimuksia Saksan Demokraattisen Tasavallan kanssa.

Mistä moinen Potsdamin sopimuksen puolustelu nyt yhtäkkiä?!

Pääministeri Hrushtshev totesi puhuessaan asiasta Berliinissä marraskuussa 1958 mm. seuraavaa: "Näissä olosuhteissa ovat länsivallat pitäneet Potsdamin sopimuksesta voimassa tosiasiallisesti vain neljän vallan asetukset Berliiniä varten. Tämä asetus antaa länsivalloille tietyt oikeudet Berliinin länsiosiin nähden, niiden joukossa oikeuden sijoittaa sinne joukkojaan. Samalla käytetään Berliiniä, joka on Saksan Demokraattisen Tasavallan pääkaupunki, maanalaiseen myyräntyöhön Saksan Demokraattista Tasavaltaa, Neuvostoliittoa ja muita Varsovan sopimuksen maita vastaan".

Puheessaan Hrushtshev esitti ajatuksen, että Neuvostoliiton syytä tässä tilanteessa tarkistaa suhtautumistaan Potsdamin sopimukseen ja luopua sopimuksen tästä kohdasta. "Sehän on tämän sopimuksen ainoa kohta, jota länsivallat eivät ole loukanneet", huomautti hän ja lisäsi, että Neuvostoliiton kannantarkistus palauttaisi Saksan Demokraattisen Tasavallan pääkaupunkiin normaalin tilanteen.

Tosiasiat osoittavat, ettei Neuvostoliiton ja Saksan välinen rauhansopimus — enempää kuin rauhansopimus Länsi-Saksan kanssakaan — enää voi rikkoa Potsdamin sopimusta — sen murentaminen on länsivaltain taholta aloitettu heti sopimuksen allekirjoittamista seuranneena vuonna ja sitä on jatkettu tähän asti. Rauhansopimus voisi näissä oloissa vain vakiinnuttaa olosuhteet Euroopan sydämessä, muodollisestikin vahvistaa sen, mikä on tosiasiassa olemassa: tuoda kartalle kaksi Saksan valtiota, joiden muodostuminen alkoi länsivaltain perustaessa oman hallituksensa Länsi-Saksaan vuonna 1949. — H.S.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Vikki Silta, Port Arthur, Ontario, täytti 72 vuotta eilen, elokuun 7 päivänä.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

Saskatchewanin pääministeri T. C. Douglas, joka äskettäin valittiin uuden puolueen johtajaksi. Uusi puolue sai nimekseen "New Democratic Party".

Rauhansopimusluonnos jolla NL "uhkaa" länttä

Berliini. (KU) — Kolmen länsivallan tk. puolivälissä Neuvostoliitolle lähettämässä nootissa Saksan ongelmasta käytetään sanontatapaa: "Neuvostoliitto uhkaa välittömästi solmia rauhan Saksan kanssa." Jo sanonta sellaisenaan on herättänyt ihmettelyä niin poliittisissa piireissä kuin tavallisten kansalaistenkin keskuudessa, mutta vielä merkillisemmältä se tuntuu, jos palautetaan mieliin, minkälainen on se rauhansopimus, jota Neuvostoliitto ehdottaa molemmille saksalaisille valtioille. Se esitettiin ensi kerran tammikuun puolivälissä 1959, jolloin se osoitettiin 28 toisen maailmansodan aikana Hitler-Saksa vastaan sotaa käyneelle valtiolle.

Neuvostoliiton silloisessa esityksessä joka itse asiassa on yhä edelleen voimassa, korostetaan heti alkuun, että on jo korkea aika solmia rauhansopimus — olihan sodan päättymisestä kulunut 14 vuotta Länsivaltojen pelkäämä rauhanesitys sisältyy 48 artiklaan ja siinä määritellään Saksan velvollisuudet rauhantilan astuessa voimaan. Edelleen siinä tehdään yksityiskohtaiset esitykset kansalaisuuskysymyksistä kaupasuhteista, korvauksista jne.

Neuvostoliiton ehdotuksen mukaan velvoitetaan Saksa ratkaisemaan kansainväliset erimielisyytensä muiden maiden kanssa rauhanomaisin keinoin ja sitä kielletään uhkaavmasta kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta (artikla 4).

Saksa ei ehdotuksen mukaan saa liittyä sotilasliittoihin, jotka suuntautuvat jotakin allekirjoittajamaata vastaan ja samalla Saksan demokraattinen tasavalta ja Saksan liittotasavalta vapautetaan velvollisuuksistaan Varsova-maiden järjestön ja NATOn puitteissa (artikla 5(.

Saksan rajoiksi tulisivat esityksen mukaan tammikuun 1 päivän 1959 tosiasialliset rajat (artikla 8).

Potsdamin vuoden 1945 sopimuksen mukaisesti luopuu Saksa kaikista oikeuksista ja vaatimuksista Oder—Neisse-linjan itäpuolella oleviin entisiin saksalaisiin nähden (artikla 9).

Ehdotuksen mukaan ei Saksa saa sallia natsipuolueen tai sen valvonnan alaisten järjestöjen, jotka vaativat Saksan rajojen tarkistusta tai muiden valtioiden alueiden omistusta. (artikla 17).

Edellisen liäksi olisi Saksan ehdotuksen mukaan hajotettava kaikki järjestöt — mukaan luettuna emigranttijärjestöt — jotka harjoittavat vihamielistä toimintaa jotakin sopimuksen allekirjoittajamaata vastaan (artikla 18).

Edelleen on Saksan tunnustettava Nürnbergin kansainvälisen sotilastuomioistuimen langettamat tuomiot ja muut tämän tuomioistuimen asetuksiin perustuvat tuomiot rikoksista Saksassa tai sen ulkopuolella.

Saksa ei saa sallia propagandaa, joka on suunnattu rauhaa vastaan ja hyökkäyksen valmistelemiseksi — tähän luettuna sotapropaganda — ei revanshistisia esiintymisiä eikä vaatimuksia rajojen tarkistuksesta tai toisten maiden alueeseen nähden (artikla 20).

Saksan demokraattinen Tasavalta ja Saksan liittotasavalta velvoitetaan ratkaisemaan kysymys Saksan yhdistämisestä ilman väkivallan käyttöä tai sillä uhkailemasta samoin kaikki muut mahdolliset esiintyvät erimielisyydet on ratkais- 23).

Rauhansopimusehdotuksessa on myös joukko sotilaallisia määräyksiä. Sen mukaan Saksalla on oikeus ylläpitää kansallisia sotavoimia (maavoimia, laivastoa ja ilmavoimia) sellaisessa määrässä, joka tarvitaan maan puolustuksen turvaamiseksi. Sen sijaan Saksa ei saa säilyttää alueellaan, tuottaa tai kokeilla

— minkäänlaisia ydinaseita tai joukkotuhoaseita, siihen luettuina kemialliset ja biologiset aseet,

— minkäänlaisia raketteja tai kauko-ohjuksia.

— lentokoneita, jotka on pääasiassa valmistettu pommituskoneiksi tai joissa on pommien tai ohjusten kuljetuslaitteet,

— vedenalaisia aluksia (artikla 28).

Lisäksi kielletään oikeus sotilaspalveluun henkilöitä, jotka tuomioistuin on tuominnut jossakin Saksan kanssa sotaa käyneessä maassa sotarikoksista tai rikoksista ihmiskuntaa vastaan (artikla 27).

Tällainen on tärkeimmiltä kohdiltaan esitys, jolla Neuvostoliitto nyt "uhkaa" niin Saksan molempia valtioita kuin koko läntistä maailmaa. On lisäksi muistettava, että Neuvostoliitto on aina ilmoittanut ehdotuksensa olevan vain pohja keskusteluille, ei mikään saneluratkaisu. Mitään asiallista esitystä ei lännellä ole ollut rauhanspimuksen pohjaksi. Sen taholta on vain esitetty epäreaalinen vaatimus Saksan molempien valtioiden yhdistämiseksi ennen kuin rauhansopimus muka voidaan solmia.

V.- ja u.-seura Star auttaa lehtiemme haastekampanjaa

St. Catharines. — Paikallisen v.- ja u.-seura Starin kokousasioista pitäisi kertoa nyt kun täällä Työn Puistossa odotamme sateen taukoa. Suurjuhlan ensimmäisen päivän ohjelman suoritusta haittasi nimittäin jonkinlainen pilvenpurkaus.

Seura päätti kokouksessaan pyytää piknekkipaikkaa hyvin tunnetusta paikasta, nimittäin mr. ja mrs. J. Hormiston farmilta, tk. 27 pnä. Epäilystä ei ole etteikö Hormisto anna paikkaansa seuran käytettäväksi, vaikkei sitä ole vielä kysyttykään häneltä, vaan siitä asiasta lähemmn tuonnempana.

Myös keskusteltiin Vapauden ja Liekin haastekampanjaa koskevista asioista ja päätettiin, että valitaan 2 henkilöä varsinaisten lehtiasiamiesten lisäksi haasteita vastaanottamaan. Siis haasteiden vastaanottajat ovat täällä: A. Laari, J. Terho, K. Närhi ja allekirjoittanut. Jokainen, joka haluaa auttaa lehtiemme talousaseman tukemista, kääntykää yllämainittujen henkilöiden puoleen.

* * *

Kuolemakin taas niitti saalistaan paikkakunnallamme vieden mennessään paikkakunnalla noin 35 vuotta asuneen Jussi Mäen. Hän olikin sairastellut jo pitkän aikaa ollen välillä vähän töissäkin ja nyt äkkiarvaamatta hän sai jonkinlaisen kohtauksen lääkärin vastaanottohuoneessa. Hautaus toimitettiin torstaina, elok. 3 pnä kello 2 ip. suuren ystäväjoukon saattamana. Lepää rauhassa. — U.H.

SITÄ JA TÄTÄ

KULLAKIN KEINONSA

Itävallassa Wieniin kulkevan tien varrella mies pyysi peukalokyytiä. Eräs hyväntahtoinen autoilija otti miehen kyytiinsä. Matkalla autoilija joutui liikennettä valvovan poliisipartion käsiteltäväksi. Poliisipartion johtaja otti muistikirjaansa tietoja ja sanoi, että autoilija saa myöhemmin kuulla liikennesäädöksien rikkomuksistaan.

Kun autoilija saapui Wieniin saanut mies jätti auton ja sanoi: "Valitettavasti minulla ei ole penniäkkään maksaa edes gasoliinista. Mutta ottakaa tämä poliisin muistikirja, johon on merkitty teidän nimenne, autonne numero ym. tietoja. Otin tämän poliisin taskusta säästääkseni teidät. Olen juuri vapautettu vankilasta, jossa olin kärsimässä taskuvarkauksista."

EI VAIN HUOMANNUT

— Kyllä tämä on työlästä hommaa — valitteli posteljooni tuttavalleen. — Aamuvarhaisesta iltamyöhään saa kiikuttaa ihmisten kirjeitä ja kaiken maailman lehtiä ovelta ovelle.

— Miksi setä kantaa niitä itse, miksette pane postiin? — tiedusteli keskustelua seurannut pikku Uno ihmeissään.

LIIKA ON LIIKAA

Turisti on saapunut Lontoossa Nelsonin patsaan juurelle ja kysyy?

— Kuka on tuo mies tuolla ylhäällä?

— Hän on amiraali Nelson, mies joka on tehnyt Englannista sen mitä se nyt on.

— Uskomatonta ja epäoikeudenmukaista. Pistää nyt kaikki syy yhden miehen harteille . . .

PÄIVÄN PAKINA

Tamminen vasta on vastojen vasta

Verner-poika Torontosta on hyvä kaveri.

Ja oltuaan muutamia vuosia pois täältä nikkeliperukalta hän epäilemättä luulee, että Incon "krääsä" on polttanut linnuilta laulupuut, vanhemmilta vitsävärkit ja saunan ystäviltä kaikki koivut.

Niinpä hän oli siellä "etelässä" tehnyt oikein tammisen vastan, minkä toi Toronton tuliaisiksi siinä mielessä ja toivossa, että tämäkin vaari saisi tänä kesänä muutaman kerran kunnollisesti vihtoa saunassa.

Ja myöntää täytyy, että se tamminen vasta on vasta vastojen vasta!

Meillä oli kyllä misuksen kanssa vähän keskustelua siitä, että säilytetäänkö se joulusaunan erikoisuudeksi, vai kokeillaanko sitä heti uutena. Uteliaisuus ei kaiketi kuulu sivistykseen, mutta kun emme ole sellaista vastaa koskaan aikaisemmin käyttäneet, vaikka olemmekin vihtoneet koivuvastalla, seetrivastalla ja monesta muusta puusta tehdyillä vihdoilla, niin päätökseksi tuli, että tammivastaa on käytettävä heti, sillä joulun aikana on loppujen lopuksi vähemmin sääskien puremia kuin nyt.

Kiitos vaan vastan tekijälle ja lahjoittajalle. Se oli mukava tuttavuus ja hauska lahja vanhalta kaverilta.

Parasta tässä jutussa on kuitenkin se, että sitä vastaa ei tarvitse nyt pitää "vakan alla", sillä tiistaina, jolloin nämä rivit näkevät päivänvalon — mikäli ne näkevät — allemerkinnyt on vuorollaan kesälaitumella ja silloin on tilaisuus jälleen kokeilla sitä tammivastaa.

Lomalla ollessa saamme tietenkin taas tilaisuuden kokeilla sitä kalaonneakin. Mikäli kalojen hinnoissa tapahtuu suurempaa laskua, niin se voi hyvinkin johtua siitä, että jotkut körmyniskaiset ahvenet ja muut syvyyksien hirmut ovat tarttuneet meidänkin onkiimme.

Ja mikäli mustikoista tulee ylijäämävarastoa, niin osa siitäkin lankeaa varmasti meidän syyksemme, sillä vuotuiseen ohjelmaamme kuuluu reilu päivän kulutus mustikoiden poimimisessa.

Se on muuten hyvin hauskaa hommaa sekin, vaikkei tietenkään vallan niin mukavaa kuin kalastaminen jossakin rauhallisessa järven poukamassa, tai kylpeminen sen tammivastan avulla.

Mustikoiden poimimisessa on kyllä yksi huono puoli — siinä ei voi fuskata ketään muita kuin itseään.

Emme ole enää sitä yrittäneet, mutta joskus vihreässä nuoruudessamme yritimme äiti-paran kärsivällisyyttä silläkin: Tämän pojan marjakannussa taisi olla enemmän lehtiä ja muita pikkurisuja kuin marjoja!

Mutta viisaana ihmisenä ei äiti "torunut" lainkaan, vaan oli muka mielissään siitä, että kuppiimme oli tullut joitakin marjojakin.

Mutta sitten kotiin päästyä äiti esitti, että kun sinulla poika ei ole tuonkaan enempää noita marjoja, niin olehan hyvä ja puhdista ne itse.

Mutta siitäkö se vasta urakka tuli! Marjojen joukossa oli toinen puoli pelkkiä kuoria, joiden mehunen sisältö oli puristettu kovilla pikkusormilla pois. Siitä kaiketi johtui, että marjat olivat märkiä ja vetisiä siinä määrin, että lehdet ja muut roskat olivat tarttuneet niihin ainakin yhtä lujasti kuin perisynti meihin kaksijalkaisiin. Suruksemme saimmekin jo pikkpoikana havaita että fuskun teko ei kannata marjamatkallakaan, sillä äiti sai marjansa, vaikka niitä olikin kannu täynnä, puhdistetuksi paljon nopeammin. Tämä poika sai siis jo pikkupoikana sen opin, että fuskupeli marjamatkalla on vain itsensä fuskaamista.

Joka tapauksessa elämä näyttää lomalle lähtöä valmisteltaessa yhtä suloiselta ja ikinuorelta kuin näyttää kauniin sinertävältä hyvä mustikkapaikka ensi näkemältä. Nähtäväksi vain jää, tuleeko sadeilmoja ja muita kiusankappaleita samalla tavalla tämän hyvyyden joukkoon kuin on "raakaleita", kuivuneita pikkumarjoja ja muitakin vaikeuksia parhaassakin mustikkarinteessä?

Niin, että jos satutte näkemään marjamäessä sellaisen ukon, joka on toisinaan polvillaankin mustikoiden kimpussa, tai jossakin lahden poukamassa uneliaan hepun, jota ei näytä liikuttavan sen paremmin kalat kuin muutkaan maailman toilaukset, niin tulkaa lähemmäksi, että saadaan jutella mukavia.

— Känsäkoura.

Piatkowski löi Silvesterin ja Foik jätti Buddin

USA voitti Puolan miehet 121—91, mutta hävisi naisten maaottelussa pistein 57—49

Varsova. — USA:n ja Puolan yleisurheilumaaottelu saatiin päätökseen sunnuntaina heinäkuun 30 päivänä. Vieraat voittivat miesten kamppailun selvin numeroin 121—91 mutta puolan naiset olivat parempia 57—49.

Kiekonheitossa Piatkowski osoitti olevansa edelleen maineensa veroinen ja löi USA:n Silveesterin selvästi tuloksella 59.12. Silvester heitti 57.85.

200 metrillä Puolan Foik, joka antoi USA:n Buddille jo 100 metrillä täyden vastuksen, jätti Buddin selvästi. Hän voitti ajalla 20.8.

10,000 metrillä USA:n Treux löi yllättäen Puolen Ozogin, jota ennustettiin voittajaksi. Ajat eivät olleet erikoisia.

Pituushypyn maailamnennätysmies Boston kokeili nyt kolmiloikkaa, mutta oli hänen päästettävä molemmat puolalaiset edelleen.

TULOKSIA

110 mn aidat: 1) Jones USA 143. 2)Washington USA 14,5, 3) Bugala Puola 15,0.

200 m. Foik Puola 20,8, 2) Budd USA 21,1, Drayton USA21,8, 4) Badanski Puola 21,9.

800 m: 1) Siebert USA 1.55,0, 2) Dupree USA 1.55 3.

10,000 m: 1) Treux USA 30.08,4 2) Ozog Puola 30,13,2, 3) Gutchnect USA 30.49,6.

Kiekonheitto: Piatkowski Puola 59.12 2) Silvester USA 57.85, 3) Humphrey USA 56.27, 4) Begier Puola 54.51.

Naisten kiekonheitto: 1) Rykowski Puola 52.33, 2) Shepard USA USA 45.07

Naisten pituushyppy: 1) White USA 631, 2) Kresinski Puola 614,

5,000 Zimny Puola 14,11 6, 2) Beatty USA 14.16,8, 3) Bogusewicz Puola 14.18,8, 4) Kitt USA15.05.4.

Kolmiloikka: 1) Jaskulski Puola 16.00, 2) Malcherczyk Puola 15.45 3) Boston USA 15.45.

Seiväshyppy: Uelses USA 430, 2) Wadsworth USA 410, 3) Kresinski Puola 410.

Naisten keihäänheitto: 1) Tubek Puola 45.31, 2) Krawkewicz Puola 44.38.

Naisten 800 metriä: 1) Walasek Puola 2.17,0, 2) Zhibkowska Puola 2.17,2, 3) Daniels USA USA 2.17.4.

Miesten 4x400 mn viesti. 1) USA 3.16,6,) Puola 3.20 5.

KILPAILUKUTSU

Täten kutsumme urheilijoita osallistumaan rata- ja kenttäurheilukilpailuihin, jotka järjestämme Beaver Lakella, Ont. Jehun urheilukentällä Keski-Ontarion piirin aluejuhlan yhteydessä elokuun 20 pnä 1961, alkaen klo 11 aamupäivällä. Toivomme runsasta osanottoa.

Kilpailuohjelma: Yleinen 3-ottelu, 100 m., kuula ja kolmiloikka. Sama alle 18-vuotiaille pojille.

Naisten 3-otelu, kuula, 100 m ja pituushyppy.

Alle 12-v. tytöille ja pojille 60 m. juoksu.

4x400 m. viesti aluetoimikunnan lahjoittamasta kiertopalkinnosta, puolustajana Sudburyn Alerts.

Yleinen 2000 m. juoksu.

Työläisurheiluterveisin,
Beaver Laken v.- ja u.-seura Jehu
Antti Ranta, sihteeri.
Evert Mäenpää, puheenjohtaja.

RUOTSI VEI ENIMMÄT VOITOT PM-KISOISSA

Maraton, pituus, 5,000 m ja seiväs olivat suomalaisten ilonaiheita — Horppu 62.23

Oslo. — Viime viikon maanantaina ja tiistaina suoritettiin Bisletillä pohjoismaiden yleisurheilumestaruuskilpailut ihanteellisissa olosuhteissa.

Suomalaisten ilahduttavimmista suorituksista ensi päivänä vastasivat pituushyppääjät, jotka korjasivat selvän kolmoisvoiton. Jorma Valkama oli jälleen pistämätön ja vei mestaruuden 745 kantaneella ponkaisullaan. Aarre Asiala oli toinen ponnistettuaan 731 ja Juhani Manninen kolmas senttiä heikommalla tuloksella. Reijo Höykinpuro ja Simo Saloranta ottivat puolestaan kaksoisvoiton 5,000 metrin juoksussa edellisen viedessä kultaa kaappiinsa. Tenho Salakka yllätti myönteisesti maratonilla lyöden koko muun kaartin kovassa taistelussa. Seivähypyssä Landström ja Ankio ottivat kaksoisvoiton.

PM-kilpailujen toisena päivänä Bisletin stadionilla otti Ruotsi parhaat palat. Dan Waern löi Olavi Salosen 800 metrin kilpailuissa, Affe Pattersson kukisti Jussi Rintamäen 400 metrillä ja 3000 metrin esteissä Lage Tedenby oli melkeinpä ylivoimainen. Moukarissa Kalevi Horppu teki uuden Suomen ennätyksen 62.23 ja uhkasi Ruotsin Birger Asplundia. Tämä venyi kuitenkin hyvin ja otti voiton tuloksella 62.98. Korkeushypyssä ei Stig Pettersson ollut yllätettävissä ja hän voittikin Pohjoismaiden mestaruuden ylivoimaisella tuloksella 211. Suomalaiset tuottivat pettymyksen.

10-ottelua johtaa ensimmäisen päiväen jälkeen Suomen Suutari ja on vahva voittajaehdokas, Markku Kahma ilmeisestikin ainoa uhkaaja.

PM-kisojen toinen päivä oli värittömämpi kuin ensimmäinen. Yleisöäkin katsomossa vähemmän.

Pituus: 1) Valkama S 745; 2) Asiala S 731; 3) Manninen S 730.

5.000 m: 1) Höykinpuro S 14.12,4; 2) Saloranta S 14.15,2; 3) Nielsen T 14.16,0.

100 m: 1) Bunäs N 10 5; 2) Jonsson R 10,6; 3) Hörtevall R 10,7.

Maraton: 1) T. Salakka S 2.26.14; 2) Nyberg R 2.26.37; 3) Walde R 2.26.40; 4) Kotila S 2.28.57.

Seiväs: 1) Landström S 450; 2) Ankio S 450; 3) Jonasson S ja Hovik N 445.

Kiekko: 1) Haugen N 54.09; 2) Lammi S 53.06; 3) Uddebom R 52.87.

400 m: 1) Pettersson R 47,1; 2) Rintamäki 47,6; 3) Johansson R 47,7; 4) Rauhala S 48,3.

800 m: 1) Waern R 1.48,9; 2) Salonen S 1.49,7; 3) Bentson N 1.49 9; 4) Alander S 1.50,1.

3,000 esteet: 1) Tedenby R 8.51,0; 2) Tjörnebo R 8.52,0; 3) Siren S 8.52,4.

Moukari: 1) Asplund R 62.98; 2) Horppu S 62.23 (uusi Suomen ennätys); 3) Föleide N 59.61.

Korkeus: 1) Pettersson R 211; 2) Dahl R 201, Olafsson Islanti 201; 4) Huseby N 198. Hellen ja Markkula hyppäsivät myös 198 mutta hävisivät yritysten määrässä.

110 m aidat: 1) Forssandes R 14,4; 2) Koivu S 14,8; 3) Bulbrandson N 14 9.

Edesmenneen Suomen tasavallan presidentin
JUHO KUSTI PAASIKIVEN
SUURTEOKSIA

PAASIKIVEN LINJA I—II OSA
Puheita vuosilta 1944—1956.
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25

PAASIKIVEN MUISTELMIA
SORTOVUOSILTA I—II OSA
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25

Eeva Joenpellon uusi romaani
SYYSKESÄ
230 sivua — Hinta sid. $2.50
Eeva Joenpelto on luonut uuden, terävästi piirretyn naishahmon — toiveissan petyneen keski-ikäisen kirjailijattaren, vailla menestystä, vailla rakkautta.

Tilatkaa osoiteella:
Vapaus Publishing Company Limited
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

RULLATIKETTEJA
Sopivia käyttää iltama-, juhla- ja tanssitilaisuuksien ovi- ja ravintolalippuina.

VARASTOSSAMME ON:
"ADMIT ONE",
10c, 20c, 50c, 75c, ja $1.00 lippuja
KUSSAKIN RULLASSA ON 2000 LIPPUA.
Hinta $1.25 rulla

MYÖSKIN ON SAATAVANA
KAKSOISRULLA
missä on "Admit One"-lipun lisäksi myös "KUPONKI", molemmat varustettu samalla numerolla.
Kaksoisrullan hinta $2.45 kpl.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

"Tämä on totinen tosi"

Englannin baptistiseuran lähetyssihteeri antaa todellisen kuvan siitä mitä tapahtuu Angolassa

Englannin baptistiseuran lähetyssihteeri Clifford J. Parsons on julkaissut The Guardian-lehdessä pitkän kirjoituksen, joka on vastausta Portugalin lähetystön Angolan oloja koskevaan lausuntoon.

"Olemme nähneet hakattuja ja piiskattuja miesten selkiä ja käsiä. Pahoinpitelyn tarkoituksena on ollut saada heistä irti "tunnustus" tai pakottaa heidät vaikenemaan. Tämä on totinen totuus, eivätkä mitkään syytökset hysteriasta tai liikatunteellisuudesta voi sitä tehdä tyhjäksi", lähetyssihteeri Persons kirjoittaa.

Tälläkin hetkellä on viranomaisten hallussa lukuisa joukko panttivankeja, Persons jatkaa, joiden henki ja elämä riippuu paikallisten viranomaisten mielenjohteista, miehiä, joiden kohdalla ei tulla toimeenpanemaan mitään oikeudenkäyntiä, esittämään edes muodollisia syytteitä ja joiden hengestä pannaan "terroristit" vastuuseen. Jos nämä asiat eivät ole tosia, miksi sitten pidetään yllä sensuuria, estetään ulkomaisten tarkkailijain läsnäolo ja osoitetaan vihamielisyyttä YK:n komissiota kohtaan?

TUHOAMISPOLITIIKKA

Portugalin lähetystön tiedonannossa kielletään tuhoamistaktiikan harjoittaminen. Kuitenkin Luandassa puhuttiin siitä avoimesti jo huhtikuussa. Kesäkuun 18. päivänä ilmoitti uusi kenraalikuvernööri että "ainoa vaihtoehto jonka me tarjoamme terroristilaumoille on ehdoton antautuminen tai tuhoaminen". Näihin "terroristilaumoihin" on kuulunut joukoittain viattomia afrikkalaisia, miehiä, naisia ja lapsia. Vaikka jotkut yksilöt ovatkin käyttäytyneet vastuuntuntoisesti, niin ei armeijaa kokonaisuudessaan voida vapauttaa syytöksistä. Me tiedämme hyvin, että monet afraikkalaiset vastustivat väkivaltatoimenpiteitä, erikoisesti kirkon jäsenet. He olivat pasifisteja. Tämä koskee erikoisesti Quibocolon alueen asukkaita. Siellä eivät kapinallisten pidättämisiä ja tappamisia suorittaneet afrikkalaiset, vaan armeija ja aseistetut siviilihenkilöt ja heidän terrorisminsa takia on tuhatmäärin ihmisiä paennut Kongoon.

Emme ole koskaan kieltäneet levottomuuksien alkutapahtumia, portugalailaisten siviilihenkilöiden surmaamisia. Mutta ne ovat ymmärrettävissä katsoen siihen karkeaan kohteluun, jonka alaisina afrikkalaiset ovat olleet vuosikausia, mukaanlukien eurooppalaisten virkamiesten suorittamat raiskaukset.

TODISTAMISEN VAIKEUS

Me baptistilähetystyöntekijät emme ole hakeneet tätä ristiriitaa. Olemme vuosikausia eläneet rauhassa ja toivoneet uudistuksia ja suurempaa oikeudenmukaisuutta. On surullista todeta, että esittäessämme yleisen syytöksen jotkut sanovat meille: Osoittakaa se yksityiskohtaisesti. Me esitämme yksityiskohtia ja meille sanotaan: Se on paikallista eikä yleispätevää.

Kaikesta huolimatta esitän seuraavassa muutamia tapauksia:

a) Afrikkalaiset kapinalliset hyökkäsivät sotilaspatrullin kimppuun tappaen muutamia sotilaita. Armeija pidätti kostoksi muutamia lähikylien päämiehiä, teloitti heidät ja pisti sitten heidän päänsä seipäiden nenään. Tämä tapaus, josta olemme saaneet tiedon lähetysseuramme kautta vahvistetaan Richard Beestonin kertomana Daily Telegraphissa 5. 7. Ironista kyllä lehdessä samalla yritetään saada tämä barbaarinen käyttäytyminen "oikeutetuksi".

b) Kahta kylää lähellä Quibocoloan lähetysasemaa ja vain puolen mailin päässä hallituksen paikallisesta tukikohdasta pommitettiin ja ammuttiin konekivääreillä. Sillä hetkellä ei kylässä ollut kahta naista ja kolmea lasta lukuunottamatta muuta väkeä. Toinen naisista paloi elävältä, toinen heistä ja lapset otettiin sairaalaamme. Yksi lapsista, jonka jalka oli mennyt ammunnassa poikki, kuoli haavoihinsa.

c) Kuusi miestä ammuttiin vuoriston reunalla siksi, että he eivät kertoneet kapinallisten olinpaikkoja. (He olivat pysyneet aloillaan, kuten viranomaiset olivat määränneet) ja väittivät, ettei heillä ollut mitään tietoa kapinallisten majapaikoista. Heidän henkilöllisyyskorttinsa olivat kunnossa, mutta mikään ei voinut heitä pelastaa.

d) Benben alueella ajeli useita jeepejä sotilaineen kylästä kylään polttaen ja tuhoten. Useita ihmisiä ammuttiin. Erästä vanhaa miestä ammuttiin ranteiden läpi, koska hän ei jaksanut pitää käsiä päänsä päällä.

Tässä muutamia niistä tapauksista, jotka on saatettu tietoomme. Mutta mitä on sanottava sadoista samanlaisista tapauksista, joita ei tällä hetkellä voida saada todistetuiksi. Todistusten hankkiminen saattaa olla yhtä vaikeaa kuin Eichmannin tapauksessa. Jonakin päivänä se kuitenkin tullaan tekemään.

NAPALM-POMMEJA

Pakolaisten antamat todistukset osoittavat portugalilaisten sotilasoperatioiden rikollisen luonteen n. s. järjestyksen palauttamisessa. Heidän todistuksiinsa sisältyvät kertomukset pommituksista, kylien polttamisista, panttivankien pidättämisestä ja teloituksista tuomioitta, kolmannen asteen kuulusteluista — itse asiassa kaikista perinteellisistä poliisivaltion menettelytavoista. Salazarin hallituksen lausunnoissa ei ole merkkiäkäään siitä, että se olisi havainnut ainoatakaan epäoikeudenmukaisuutta.

Afrikkalaisilla ei ole mitään perustuslaillisia keinoja saada valituksiaan tutkituiksi. Epätoivoissaan he ovat ryhtyneet käyttämään väkivaltaa. Vastaaminen siihen väkivallalla merkitsee kaiken toivon heittämistä rotujen välisestä sovinnosta.

Heinäkuun 5. pnä pastori H. J. Casebow Kongon lähetyskentältämme näki omin silmin miten suuria pakolaisjoukkoja yhä siirtyy Kongoon. Hän näki heidän tilansa ja kuuli heidän tarinansa. "Eräältä mieheltä", hän kertoi "oli nahka pois jaloista ja käsistä ja hänellä oli pahoja palohaavoja kasvoissaan. Tämän olivat aiheuttaneet kyliin pudotetut petrolipommit, jotka sytyttivät alkuasukkaiden kylät".

"SUOJELUA" — KETÄ VASTAAN?

Entä sitten lähetyssaarnaajat? Portugalin hallituksen tiedonannossa sanotaan, että lähetyssaarnaajat eivät käyttäydy kohteliaasti suojelijoitaan kohtaan. Olemme todella kiitollisia eräille yksityisille portugalilaisille joista monet pahoittelevat käytettyjä menettelytapoja. Emme ole koskaan tunteneet minkään uhkaavan meitä afrikkalaisten taholta. Se "suojelu", jota nyt tarjotaan, on yleensä merkinnyt ihmisten pakkokuljetuksia pois paikalta, jossa he ovat tunteneet itsensä tarpeellisiksi.

Niinpä pastori A. A. Patterson vaimoineen pakotettiin poistumaan lähetysasemaltaan Carmonasta ja pastoreita W. Bidewelliä ja R. Malcolmia uhattiin automaattikivääreillä. Luandia poliisi ei kyennyt suojelemaan amerikkalaista metodistiasemaa mellakoivien eurooppalaisten raivolta. Fantastista, mutta totta. Amerikkalaiset metodistit ovat ilmoittaneet 17 pastorin kuolemasta, 30 olemisesta vankilassa, 90 kadoksissa olevasta ja vain 28:sta, jonka kohtalosta tiedetään.

JUHLAPUHEEN SANOMA:

Kädet käteen ja sormet sormien lomaan Canadan 100-vuotisjuhlaan mennessä

Vedoten erikoisesti kulttuurisen yhteistoiminnan puolesta yhteiseksi hyväksemme ja kaikkien canadalaisten iloksi, sekä rauhanasian edistämiseksi juhlapuhujan paikalle noussut Vapauden toimittaja W. Eklund kiinnitti huomiota siihen, että vajaan 6 vuoden kuluttua viettää Canada kansallisen yhtenäisyytensä 100-vuotisjuhlaa ja hän kysyi: "Olisikohan liian paljon toivottu, jos esittäisimme, että viimeistään Canadan 100-vuotisjuhlissa esiinnymme uuden kotimaamme kunniaksi yhteisvoimin, ja yhteisin rivein — käsi kädessä ja sormet sormien lomassa, rakkaitten kulttuuriperinteidemme vaalimiseksi, canadalaisten yhteiseksi hyväksi."

Osoitettuaan, että SCAUL:n ja CSJ:n toimesta on järjestetty sekä urheilu- että musiikkijuhlia jo silloin kuin muissa kansalaispiireissä ei osattu niiden mahdollisuuksista uneksuakaan", Eklund sanoi puheessaan edelleen:

"Mikäli SCAUL:n ja CSJ:n esiraivaus on tällä alalla rohkaissut ja auttanut muita ryhmiä alkuun pääsyssä, me olemme siitä vilpittömästi iloisia.

Me pahoittelemme kuitenkin sydämemme pohjasta sitä kun näitä kulttuurijuhlia ei voida vieläkään pitää yhteisin voimin — kaikkien kansalaistemme yhteiseksi iloksi! Se päivä on kuitenkin tuleva jolloin ryhmäkuntalaisuus saa luvan väistyä ja täkäläiset kansalaisemme rupeavat yhteisvoimin vaalimaan kansallisia kulttuuriperinteitään.

Minä puolestani haluan vedota juhlayleisöön ja täkäisiin kansalaisiimme yleensä: tehostakaamme ponnistelujamme tällaisen yhteishyvää tarkoittavan yhteistoiminnan saavuttamiseksi kulttuuritoimintamme eri aloilla!

Me emme halua lyödä fariseusten lailla rintoihimme ja sanoa, että "viattomia olemme me" siinä kun rivimme ovat hajanaisia. Mekin olemme valitettavasti tehneet virheitä. Meitäkin vaivaa toisinaan omahyväisyys ja lahkoismallinen karsinoituneisuus. Sanontamme on toisinaan ollut mieluimmin repivää kuin rakentavaa arvostelua, jne. Me emme epäile puhua julkisesti virheistämme siksi kun me yritämme kaikin mahdollisin keinoin niitä välttää nyt, ja tulevaisuudessa.

Mutta mitä tahansa virheitä me olemme tehneetkään, ne ovat sittenkin suhteellisen pieniä ja samalla toisarvoisia virheitä, sillä meidän perustavoitteenamme on ollut, ja tulee aina olemaan yhteisymmärryksen ja yhteistoiminnan tavoittelu, yhteiseksi hyväksi.

Vastuu riviemme hajanaisuudesta on siis niiden kannettavana jotka ryhmäkiihkoilun takia vastustavat tietoisesti edistyksellisen yhteistoiminnan kehittymistä.

Tämä yhteistoiminnan vastustaminen —, tämä Junulan ja Tanulan raja-aitojen rakentaminen ja niiden pystyssä pitäminen, on kitkettävä juurineen pois yhteisestä elämästämme.

Yksi keino siinä on se, että autamme ja tuemme kukin omalta kohdaltamme kaikkia niitä järjestöjä, seuroja,, sanomalehtiä ja laitoksia, jotka johdonmukaisesti toimivat yhteisymmärryksen saavuttamiseksi toimivat yhteisymmrräyksen saavuttamiseksi kansalaistemme keskuudessa. Tukemalla kultavuottaan nyt viettävää CSJ:öä ja sen naisten kerhoja sekä SCAUL:a, ja liittymällä niiden jäseniksi, voimme tehokkaalla tavalla auttaa yhtenäisyyden asiaa ja kulttuuriperinteidemme vaalimista.

Meillä kaikilla on tilaisuus lausua painavan sanamme yhtenäisyyden puolesta elokuun puolivälissä alkavan Vapauden ja Liekin haasteryntäyksen aikana. Voidakseen esteettömästi toimia yhtenäisyyshengen edistämiseksi — voidakseen edelleen ilmestyä. 3-päiväisenä lehtenä, Vapaus tarvitsee meidän yhteistä taloudellista tukeamme. Lahjoittamalla lehtiemme haasterahastoon, me lahjoitamme asiallisesti puhuen kansalaistemme yhtenäisyyden hyväksi, työläisten ja farmarien, sekä loppukädellä Canadan kansan etujen hyväksi.

Me emme väitäkään, että esim. CSJ:lle, SCAUL:le tai Liekille ja Vapaus-lehdelle kuuluisi jonkinlainen monopolioikeus yhtenäisyysasiassa. Päinvastoin me tervehdimme lämpimästi kaikkia niitä yksityisiä ja ryhmiä jotka muissa piireissä toimivat raja-aitojen medaltamiseksi ja yhteisymmärryksen saavuttamiseksi.

Toisaalta me haluamme kieltää, nimenomaan Suomi-aputoiminnan kokemuksiin ja saavutuksiin viitaten — että yhteistoimintatarjouksemme tarkoituksena olisi muka heikentää muita järjestöjä tai ryhmiä. Päinvastoin olemme vakuuttuneita siitä, että kaikki edistykselliseen yhteistoimintaan osallistuvat järjestöt, seurat ja ryhmät tulisivat silloin kasvamaan ja voimistumaan ennenkaikkea siksi, kun ne tulisivat saamaan joukoilta paremman kannatuksen ja tuen.

Toiseksi me haluamme ehdottomasti torjua sellaiset väitteet, että CSJ ja SCAUL haluavat yhteistoimintaa siksi, että ne voisivat "viekoitella" riveihinsä toisten ryhmien jäseniä.

Sellainen toisten järjestöjen jäsenten "viekoittelu" eli "varastaminen" olisi mielettömyyttä silloin jos yhteisvoimin vaalisimme kulttuuriperinteitämme. Se olisi verrattavissa siihen, jos siirtäisimme yhdestä taskusta rahamme toiseen siinä hurskaassa uskossa, että varamme jotenkin ihmeen kautta lisääntyisivät siitä. Suomi-avun toiminta totesi käytännössä senkin ettei ole missään piireissä syytä pelätä jäsenten "viekoittelemista" yhdestä ryhmästä toiseen.

Tosiasia on, että jos yhdistäisimme kaikki kulttuuritoiminnan voimamme urheilun, soiton, laulun ja näyttämötyön tiimoilta, silloin nousisi Canadan suomalaisen väestön kulttuuritoiminnan taso paljon nykyistäkin tasoa korkeammalle. Kelpaisi silloin muidenkin canadalaisten katsella toimintaamme ja nauttia siitä.

Tässä onkin tavoite mihin CSJ ja SCAUL herkeämättä pyrkivät.

Me olemme valmiina tällaiseen yhteistoimintaan kaikissa tilanteissa, joko lyhemmällä tai pitemmlälä tähtäimellä.

Canada viettää kansallisen itsenäisyytensä 100-vuotispäivää heinäkuussa 1967 — siis vajaan 6 vuoden kuluttua. Olisikohan liian paljon toivottu, jos esittäisimme, että viimeistään Canadan 100-vuotisjuhlissa esiinnymme uuden kotimaamme kunniaksi yhteisin voimin ja yhteisin rivein — käsi kädessä ja sormet sormien lomassa, rakkaitten kulttuuriperinten yhteiseksi hyväksi?

* * *

Miksi sitten urheilemme, voimistelemme, soitamme, laulamme ja harrastamme muuta kulttuuritoimintaa?

Yksinkertaisesti siksi kun se auttaa meitä fyysillisesti ja henkisesti kehittymään paremmiksi canadalaisiksi. Ja te tiedätte yhtä hyvin kuin minäkin, että tämä nuori, avara ja luonnon antimista äärettömän rikas maa tarvitsee ennenkaikkea terveitä ja voimakkaita kansalaisia; se tarvitsee miehiä ja naisia, jotka pystyvät kilvoittelemaan sekä luonnon voittamiseksi että yhteiskunnallisten puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi.

Minulle sanottanee, että kaikki tämä on hyödytöntä, sillä sota kuitenkin tulee ja tuhoaa niin terveet kuin sairaatkin, niin voimakkaat kuin heikotkin.

— Asia ei kuitenkaan ole niin. Se ei saa olla niin! Sodat eivät tule minkään yliluonnollisen voiman määräyksestä. Sodatkin ovat ihmisten tekemiä — muista ihmisistä piittaamattomien sotatarvetehtailijain ja muiden kuoleman kaupasta voittoitlevien piirien aiheuttamia onnettomuuksia.

Ei ole liioin totta se, kuten on täällä Canadassakin sanottu, että nyt vallitsee muka samanlainen tilanne kuin oli vuonna 1939. Ei ole Euroopassa hampaisiin asti varustettua Hitlerin Saksaa, ei ainakaan vielä — eikä mahdollisuutta Mynchenin petokseen! Ja meidän yhteinen velvollisuutemme on huolehtia siitä ettei Saksa voi koskaan enää aloittaa sotaa! Paras keino sen hyväksi on käsittääkseni se, että liittolaiset tekisivät rauhansopimuksen kummankin Saksan kanssa, huolehtisivat siitä, että Saksasta tulisi pysyvästi aseistariisuttu rauhantahtoinen ja demokraattinen kansakunta. Toinen tehokas keino on se että allekirjoitamme tänään täällä ydinasesotaa vastaan tähdätyn tärkeän anomuskirjelmän.

Rohkaistukaamme siitä tosiasiasta että rauhanvoimat voivat, jos niin tahtovat, estää uuden sodan syttymisen. Ja tietäen sen, että uuden maailmansodan syttyminen merkitsisi vielä monta kertaa suurempaa

(Jatkuu sivulla 4)

"ERÄMAIDEN ORJAT" OLI HYVIN ONNISTUNUT JUHLANÄYTELMÄ

"Erämaiden orjat"-näytelmä, jonka CSJ:n Sudburyn osaston näyttämö oli järjestänyt esitettäväksi ulkoilmassa Työn Puistossa jouduttiin iltapäivällä alkaneen sateen vuoksi siirtämään Finnish-haalille.

Haali oli tupaten täynnä kiitollisia katselijoita vieläpä seisomatilat, yläkerran portaat ja ravintolahuonekin olivat täynnä, mutta siltikin vain murto-osa juhlavieraista oli tilaisuudessa seuraamaan tätä hyvin esitettyä ja vieläkin aikansa tasolla olevaa näytelmää.

Alfred Hautamäki-vainaja joka niin luontevalla tavalla on tämän näytelmän kirjoittanut, kuvaa siinä realistisella tavalla omistavan luokan harjoittamaa riistoa ja työmaaterroria ja metsämiesten taistelua parempien palkkojen ja olosuhteiden puolesta lisäten siihen myöskin mehevää huumoria ja rakkauttakin. Näytelmä sisältää kymmeniä kauniita yksityis- ja joukkolauluja, jotka esitettiin reippaalla ja miellyttävällä tavalla. Ei voi olla mainitsematta näytelmään ja lauluihin sopivasta hanurisäestyksestä, joka mukautui ja väritti niin täydellisesti näytelmän kokonaisuutta.

Näytelmän esitys sujui reippaasti ja heti alusta lähtien piti yleisön hilpeällä tuulella haalissa vallitsevasta ahtaudesta ja kuumuudesta huolimatta. Tämän kokoillan näytelmän voisivat toisetkin näyttämöt ottaa uudelleen ohjelmistoonsa sillä tämä canadalaista kämppäelämää kuvaava näytelmä voidaan lukea yhdeksi niistä "kuolemattomista". Tällaiset työläiskirjailijoiden teokset tulevat loistamaan kirkkaina helminä silloin kun maamme todellista historiaa kirjoitetaan.

Raikuvat aploodit näytelmän päätyttyä todistivat onnistuneesta ja hyvästä esityksestä.

Tiesittekö että...

— Formalismi, mahdollisuus, muodollisuuksien tarkka noudattaminen kaavamaisuus.

Skotlannin luoteisrannikon lähellä sijaitsevat Hebridit-saaristo käsittää yli 500 eri saarta.

— Neuvostoliitto on jo ohittanut Yhdysvallat koksin ja rautamalmin tuotannossa ja alkaa olla tasoissa teräksen tuotannossa.

SUURIA KUVATEOKSIA
Arvokkaita lahjakirjoja
REINO KALLIOLA:
"FINLANDIA"
Suomen luonnon kuvakirja
182 sivua — 116 yksivärikuvaa — 24 nelivärikuvaa
Kannessa värivalokuva — koko 10½"x9¼"
HINTA SID. $7.25
Sisällöltään kaunis — kuviltaan loistelias, ulkoasultaan upea — todellinen lahjakirja, joka esittelee Suomen kauneinta luontoa. Teoksen teksti: Suomen-, ruotsin-, englannin-, saksan- ja ranskankielellä.

SUURI LAHJAKIRJA
"HANGOSTA IISALMEEN"
SAARISTON JA SAIMAAN VESIEN KAUNEUTTA
Tässä loistoasuisessa teoksessa on 106 sivua, joilla on 48 liitupaperille painettua monivärikuvaa.
Koko 10½" x 13¾ — HINTA SID. $10.75
Loistelias Suomen luonnonkauneutta esittelevä teos, jonka kaltaista ei ennen ole julkaistu. Teksti julkaistaan lyhennettynä ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi teoksen lopussa.

JÄLLEEN HIENO JA ARVOKAS LAHJATEOS
"SUOMEN KAUPUNGIT"
Sanoin ja kuvin
MATTI POUTVAARA
Teoksen 464 sivulla on 694 suurta syväpainokuvaa sekä 16 monivärikuvaa, jotka yhdessä tuoreen ja asiallisen tekstiesittelyn kanssa antavat yksityiskohtaisen, nykytodellisuuteen perustuvan kuvan Suomen 34 kaupungista sekä Rovaniemen ja Kouvolan kauppaloista.
Koko 9" x 12" — HINTA SID. $10.00

VÄRIKÄS JA HIENO LAHJATEOS
Jäämeren taikapiiri
"RUIJAN RANTOJA"
värikuvina
Loistavat värikuvat ja tenhoava teksti vievät Ruijan repaleisille, jylhänkauniille rannoille, missä koskematon luonto juhlavassa hiljaisuudessaan mykistää vieraan matkamiehen. Saamme tutustua pohjan perille muuttaneisiin suomalaisiin ja heidän jälkeläisiinsä, tunturien salaperäiseen taikamaailmaan, Ruijan menneisyyteen, tämänhetkiseen arkipäivään ja mielenkiintoisiin tulevaisuudennäkymiin.
ARVOKAS LAHJA KENELLE VAIN!
98 sivua — 48 monivärikuvaa — HINTA $7.25

SUURI LAHJAKIRJA
KUOPIOSTA KUUSAMOON
Erämaitten kauneutta
113 sivua — 50 monivärikuvaa — kannessa monivärivalokuva — Teoksen koko 10½" x 13½" — Hinta kangaskansissa $10.50

TUHATYKSI YÖTÄ I-VI
6 osaa kolmena kirjana, yhteensä 1,578 sivua
HINTA $9.90
Aikuisille tarkoitettu, täydellisin suomeksi julkaistu laitos maailman kuuluisimmasta satukokoelmasta, jossa muinaisen orientin maailma elää loistokkaana ja mystillisenä. Teosta somistaa Unto Kaipaisen upea kuvitus.

Edelleen arvokas ja loistelias lahjakirja
ALEKSIS KIVEN
SEITSEMÄN VELJESTÄ
KORUPAINOKSENA
Nahkaselkäkansissa—Somistanut Akseli Gallen-Kallela
600 sivua — HINTA $7.50

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

LÄÄKÄRI JA KIRURGI
DR. L. HOOEY
Puh. OS. 3-3695 Kotiin OS. 5-6729
Medical Arts rakennuksessa
260 Cedar St., Sudbury

MAANMITTARI
Murray R. Maher, O.L.S.
Ontarion maanmittari
PUH. OS. 4-6348 HUONE 124
164 ELM ST. E. SUDBURY, ONT.

Lockerby Tailors
JOHN LIEVONEN, omistaja
Tilauksella käsinvalmistettuja laatupukuja
PUHDISTUSTA JA KORJAUSTA
45 vuoden ammattikokemus
Puhelin OS. 3-2004
1843 Paris St. Sudbury, Ont.
E.I. to 12

WHITEFISH SHELL SERVICE
Shell-tuotteiden autopalveluasema
Alfons Wetzl ja Frank Hlaxa
Hinaus- ja maantiepalvelu
Ammattimekanikko yleisille korjauksille
KAHVIA JA RUOKAA
Maantie 17 varrella Whitefishissa

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

MILTEI UUSI 6-HUONEEN TALO, öljylämmitys, täysikellari ja "tile"-lattiat. Myydään omistajan sairauden tähden. Maantie 17 varrella Whitefishissa. Kirjeellisesti tai käymällä: E. Kauppinen, R.R. 1, Whitefish, Ont. (8—12)

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Suurjuhlakomitean kokous pidetään ensi viikon maanantaina kello 7.30 ip. Työn Puistossa. Kaikkia jäseniä pyydetään osallistumaan kokoukseen.

Työn Puiston sauna avoinna keskiviikkona, lauantaina ja sunnuntaina kello 1—11 ip. Mainiot löylyt ja hyvä uimaranta.

Sävel-kuoron jäsenille huomautetaan, että kuoro ottaa loman eikä siis harjoituksia pidetä toistaiseksi. Ensimmäisestä harjoituksesta tullaan aikanaan ilmoittamaan.

Vielä halutaan huomauttaa, ettei tänä kesänä pidetä lasten kesäleiriä osanottajien puutteen takia.

— Mitä tapahtuu Euroopassa, Aasiassa, Australiassa ja läntisellä pallonpuoliskolla? Lukemalla VAPAUTTA pääsee siitä selville.

TILATKAA VAPAUS!

IKKUNOITA ja OVIA
kehyksiä, raameja ja ikkunoiden hyönteisverkkoja
KEHYKSETTÖMISIÄ (Sashless) IKKUNOITA
Valmistamme verstaassamme nopeasti kaiken kokoisia. STANDARI-KOKOJA VARASTOSSA.
Hyötykää alhaisista hinnoistamme!
Varastossa:
Kaksinkertaisia ikkunoita (5 vuoden takuu)
Penelyte ja Barclay pöytälevyjä
Metallireunustaa
Vaneerilevyjä
Lattialevyjä
Saranoita ja lukkoja
Maaleja ja vernissaa
"Scarfen Jelled" uutuusmaali on
Mainiota kaikenlaisiin pintoihin sisällä eli ulkona. Kokeilkaa tänä keväänä. Nopeasti kuivavaa ja helppoa maalata. — Ei tipu pensselistä.
SUDBURY PLANING MILL
D. G. Hromlak, omist.
Puh. OS. 5-6771, Ill. OS. 3-9055 11—19 GINO ST., Copper kadun päästä ylös. — SUDBURY, ONTARIO

Väinö Linnan uutta romaania
TÄÄLLÄ POHJANTÄHDEN ALLA
taasen saatavana kirjakaupastamme
● VÄINÖ LINNAN, "Tuntemattoman sotilaan" maailmankuulun tekijän, uudessa romaanissa elää syrjäinen hämäläiskylä alkuvoimaista, maanläheistä, luonnonvaraista elämäänsä kansamme suurina murroskausina. Kolmiosaiseksi muodostuvan teoksen ensimmäisen niteen ajallisina rajakohtina ovat helmikuun manifestia edeltänyt vuosikymmen ja ensimmäisen maailmansodan aatto. Keskeisen aihepiirin muodostavat Pentinkulman torppariperheiden, talollisen, kartanoherran ja pappilaväen toinen toisiinsa punoutuneet kohtalot ja niihin vaikuttavat ajassa liikkuvat mullistavat virtaukset.
459 sivua — Hinta sid. $3.50
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Suomen edesmenneen presidentin
J. K. PAASIKIVEN muistelmat
TOIMINTANI MOSKOVASSA JA SUOMESSA 1939-41
Yhtenä osana, kangaskansissa, yhteensä 438 isokokoista sivua
Hinta sid. $6.50
Tämän kaksiosaisen teoksen ensimmäisessä osassa käsitellään talvisodan aikaa ja tapahtumia. Toisessa osassa "jatkosodan" aattotapahtumia.
"Tämä teos, jota suosittelemme lämpimästi osastojen ja seurojen sekä yksityisten kansalaisten kirjastoihin, poikkeaa jyrkästi aikaisemmin lukemistamme "muistelmista" siinä, että kirjoittaja esiintyy asiallisesti vakaumuksen miehenä niissäkin tapauksissa, missä historia on osoittanut hänen olleen väärässä — tai tulee niin osoittamaan. Tämän teoksen suurimpana arvona on se, että toisin kuin esimerkiksi pääasiassa omaa minäänsä nostavat Tannerin muistelmat, Paasikiven muistelmat avaavat ns. suurelle yleisölle "kokonaan uusia näköaloja" näistä raskaista sotavuosista ja ennen kaikkea siitä, miten ne olisivat olleet vältettävissä."
— Ylläoleva on lainaus Vapauden päätoimittaja Wm. Eklundin lausunnosta, joka julkaistiin Liekin taide- ja kulttuuriosastossa tammikuun 10 pnä 1959, koskien yllämainittua teosta.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Ltd.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS. 5-5685

Mine Millin os. 598 tukee Royal Yorkin lakkolaisia

Viime viikon lopulla Mine-Millin osasto 598:n jäsenistö päätti antaa moraalisen kannatuksen Torontossa olevan Royal York hotellin lakkolaisille.

Kokouksessa tiedusteltiin miksi osasto on viivytellyt kaksi kuukautta kestävän lakon moraalista kannattamista, niin osaston presidentti Don Gillis sanoi ettei aikaisemmin osastolta ole pyydetty kannatusta.

Nuorukainen loukkaantui vakavasti junan ajaessa auton päälle

Viime torstaina loukkaantui 16-vuotias Norman Proulx junan ajaessa jeepin päälle Attleen tasoylikäytävällä. Poliisin antaman tiedon mukaan juna raahasi autoa noin 30 jalkaa. Loukkaantunut nuorukainen kuljetettiin Sudburyn St. Josephin sairaalaan.

Hukkuneen ruumis löydettiin

Elliot Lake. — Viime perjantaina löydettiin Oulette-järvestä Gabriel Bourcierin ruumis. Bourcier hukkui kalastusmatkalla viikko sitten. Poliisien johdolla etsittiin hukkunutta useita päiviä kunnes "sammakkomiehet" löysivät sen.

Vandalismia Sudburyssa

Koululautakunnan sihteeri G. T. Lane sanoi, että Wm. McMillanin kansakoulun septic-säiliön 250—300 paunaa painava betoninen kansi oli viime viikon lopulla siirretty pois paikaltaan.

"Tämä ei ollut lasten työtä", sanoi mr. Lane. "Sen on täytynyt nostaa voimakkaat miehet."

Pormestari Edgar ja muut toivottivat menestystä juhlalle

Lausuessaan Sudburyn kaupungin nimissä tervehdyksensä suurelle juhlayleisölle ja onnitellessaan liitto ja laulujuhlan järjestäjiä, Sudburyn kaupungin pormestari Bill 1dgar sanoi ihailleen seuranneensa juuri suoritettua yhteisvoimisteluesitystä.

Juhlakomitean puheenjohtaja E. Suksi esitti puhujaksi kaupungin pormestarin, Bill Edgarin joka saikin osakseen hyvin lämpimän vastaanoton. Entisenä opettajana pormestari selitti, että suomalaisten lapset ovat "hyviä oppilaita", jotka suorittavat koulutyönsä tunnollisesti ja osallistuvat aktiivisesti urheiluun, musikaaliseen toimintaan jne.

CSJ:n kansallinen sihteeri Eino Laakso esitti Järjestön tpk:n tervehdyksen korostaessaan selväpiirteisessä englanninkielisessä puheessaan sitä, että CSJ on tehnyt paljon hyvää työtä toimintakautenaan ja nyt juuri tänä vuonna vietetään asianmukaisella tavalla tämän järjestön toiminnan 50-vuotisjuhlia.

Julkaisemme Laakson puheen kokonaan Club News osastossa ennenkaikkea nuoremman lukijakuntamme käytettäväksi.

Sudburyn Sävel-kuoron ensimmäinen johtaja, tunnettu sudburylainen musiikkimies, Carl Sundholm esitti persoonakohtaisen onnentoivotuksensa juhlalle.

Erick Junnila, Torontosta, esitti SCAUL:n tervehdykset korostaen ajankohtaisessa puheessaan sitä, että vastuksista huolimatta nämä yhteiset juhlat ovat lisätodistuksena siitä, että yhteisvoimien on edelleen mentävä eteenpäin.

Tämän jälkeen kuultiin lukuisia kirje- ja sähkösanomaonnitteluja joista mainittakoon ainakin seuraavat: Ontarion laainlaatijakunnan jäsen D. Roger Mitchell, Sudburysta, Ontarion lainlaatijakunnan jäsen Rheal Belisle, Nickel Belt alueelta. John Salo Nipigonista, Portarthrilainen Tyyne Sillman Kotkasta Suomesta, Martha Maliniemi sekä Elvi ja Bob Lujanen Saskatchewanista, Olga Sula Pietarsaaresta, Suomesta, Suomen konsuli K. E. Mäki, Sudburysta ja Euroopan matkalla oleva Wilbert Bohm. Tervehdyksiä oli tullut myös Sointulasta.

Erikoisen miellyttävä oli Työmies-Eteenpäin lehden liikkeenhoitajan Ernest Kosken lyhyt tervehdyspuhe missä hän onnitteli juhlan järjestäjiä ja ohjelman esittäjiä sekä suurta juhlayleisöä erittäin yhvin onnistuneesta juhlasta ja lausui toivomuksen, että tätä kulttuurityötä jatkettaisiin edelleen.

Yleisö palkitsi tervehdysten sekä onnittelu- ja onnen toivotusten esittäjät erittäin vilkkailla suosionosoituksi'lla.

SCAUL:n jännittävät mestaruuskilpailut Suurjuhlassa Alertsin kentällä

(Jatkoa sivulta 1)

toisella 100:lla ja säilytti sen loppuun asti.

VIESTINJUOKSUISTA SUURTA MIELENKIINTOA

Viestinjuoksut saivat juhlayleisön suuren mielenkiinnon osakseen. Niitä odotettiin todella suurella jännityksellä.

Ruo'salaisviestissä (800-400-200-100) Aarne Ritarin lahjoittamasta kiertopalkinnosta voittajana selviytyi tällä kertaa Jehun joukkue (Salkeld, Saari, Santala ja Koivula) ajalla 3.33,8 joka on uusi liiton ennätys. Entinen ennätys oli Toronton Yrityksen nimissä, aika 3,55, saavutetu South Porcupinessa viime vuonna. Viime sunnuntaina saavutettua aikaa pidetään erittäin hyvänä kun otetaan huomioon, että rata oli edellisen iltapäivän rankkasateen johdosta erittäin kurjassa kunnossa.

Tässä juoksussa otti Jehun 800 m mies heti vakuuttavan johdon, jota kilpaveikot eivät kyenenneet uhkaamaankaan ennenkuin vasta viimeisellä 100 metrillä, jolloin Viestin ankkurimies veti vähän kaulaa kiinni, mutta ei kuitenkaan ulottunut enää niin suuriin ponnistuksiin kuin olisi silloin ollut tarpeellista.

Seurojen välisessä 4y100 naisten viestissä Hannes Wuoren pokaalista sai kiinnityksen nyt toisen peräkkäisen kerran Jehun joukkue (Arline Rönkä, Anneli Rintamäki, Linda Mäki ja Susan Penttinen). Aika 1,06.

Seurojen välisessä 4x100 miesten viestissä myös Hannes Wuoren pokaalista suoriutui voittajana Yrityksen joukkue (Miner, Takala, Kautto ja Saine) jalla 50,2. Tämä oli Yrityksen kolmas peräkkäinen voitto tässä ottelussa, joten pokaali on nyt Yrityksen "heiniä". Yrityksen joukkue sai siihen ensimmäisen kiinnityksen Torontossa v. 1959 ja toisen South Porcupienssa viime vuonna, molemmissa tapauksissa paremmalla ajalla kuin tällä kertaa. Kuitenkin on huomioitava tässäkin tapauksessa, että rata oli erittäin pehmonen, mistä huolimatta Yrityksen miehet näyttivät kuntoaan ja ottaen heti alusta johdon säilyttäen sen loppuun asti vain lisäten kaulaa jokaisen joukkueen jäsenen kohdalta.

Varhaisnuorten 4x60 viestissä John Salon pokaalista (2 poikaa alle 13 v. ja 2 tyttöä alle 15 v.) otti haltuunsa tällä kertaa ensimmäisen kiinnityksensä Jehun joukkue Stanley Penttinen, B. Cromwell, Susan Penttinen ja Alrine Rönkä.

MUITA POKAALEJA

Arnold Männyn pokaaliin seurojen välisestä kilpailusta otti tällä kertaa ensimmäisen kiinnityksensä Beaver Laken Jehu 130 pisteellä. Yrityksellä on aikaisemmin 2 kiinniystä.

John Salon pokaali parhaalle rata- ja kenttäurheilijalle jäi Jehun Tauno Saarelle 23 pisteellä. Saarella on 2 kiinnitystä tähän pokaaliin. Viime vuonna South Pocrupinessa hän sai siihen kiinnityksen 20 pisteellä.

Lehtola-Ritari pokaalista parhaalle urheilijalle juoksuissa sai ensimmäisen kiinnityksen Tauno Saari 15 pisteellä vaikka Yrityksen D. Saine uhkasikin häntä varsain läheises'i saaden 14 pistettä.

Kilpailu kaikista pokaaleista paitsi Aarne Ritarin kiertopalkinnosta ruotsalaisviestissä ratkeaa kolmella peräkkäisellä voitolla tai viidellä erillisellä.

TULOKSET:

Yleinen 100 m: Tauno Saari, Jehu 12,4, 2) R. Miner Yritys, 3) Roy Ranta, Viesti, 4) W. Koivula, Jehu, 5) R. Furlani, Alerts.

Alle 21 v. 100 m: 1) D. Saine, Yritys, 12,2, 2) R. Santala, Jehu, 3) D. Grenon, Alerts, 4) Charles Mitchell, Jehu.

Alle 17 v. 100 m: 1) Gerry La-Lafonde, Viesti 12,6, 2) Karl Kaarela, Isku, 3) M. Matthewman, Alerts.

Yli 35 v. 100: Gerry Kitts, Alerts 14,4, 2) E. Ketola, Viesti, 3) A. Widgren, Elo, 4) P. Voutilainen, Isku.

Naisten 100 m: Hertta Niewirth, Elo, 16.

Yleinen kuula:: 1) E. Takala, Yritys, 10.92, 2) Tauno Saari, Jehu 10.64, 3) Pentti Penttilä, Viesti 10.63.

Alle 21 v. kuula: 1) Ronald Santala, Jehu 11.99, 2) D. Grenon, Alerts 10.81, 3) Charles Mitchell, Jehu, 10.44.

Alle 17 v. poikien kuula: 1) Bill Jaakkola, Viesti 13.38, 2) W. Heikkilä, Yritys 12.59, 3) Karl Kaarela, Isku 12.44.

Yli 35 v. kuula: A. Widgren, Elo 10,30, 2) U. Penttinen, Jehu 9.65, 3) G. Kitts, Alerts 8.34, 4) P. Voutilainen, Isku 8.01.

Naisten kuula: 1) Ruth Johnson, Jehu 9.36, 2) Joyce Saari, Jehu 7.99, 3) H. Niewirth, Elo 6.83.

Alle 16 v. tyttöjen kuula: 1) Julie Ferguson, Isku 7.51, 2) Minerva Hakala, Yritys 6.64, 3) Carol Buda, Alerts 6.22.

Yleinen korkeus: Wayn Koivula, Jehu, 159, 2) L. Bostrom, Yritys 159, 3) E. Takala, Yritys 159.

Alle 21 v. korkeus: 1) D. Grenon Alerts 165, 2) Challes Mitchell, Jehu 159, 3) Ronald Santala, Jehu 159.

Alle 17 v. poikain korkeus: Karl Kaarela, Isku 159, 2) M. Mattsewman, Alerts ja W. Heikkilä Yritys 139.

Naisten korkeus: 1) H. Niewirth, Elo 135, 2) Anneli Rintamäki, Jehu ja Aili Kaarela, Isku 125.

Alle 16 v. tyttöjen korkeus: 1) Carol Buda, Alerts 125, 2) Julie Ferguson, Isku 115, 3) Donalda Farrow, Jehu 110.

Yleinen keihäs: Eric Salkkeld, Jehu 50.33, 2) Teuvo Ylimäki, Jehu 46.70, 3) E. Takala, Yritys 45.57.

Alle 21 v. poikain keihäs: 1) Charles Mitchell, Jehu 27.14. (Kaikki muut kilpailijat rikkoivat).

Alle 17 v. poikien keihäs: 1) W. Heikkilä, Yritys 51.58 (uusi liiton ennätys), 2) Karl Kaarela, Isku 32.-20, 3) M. Matthewman, Alerts 28.55.

Naisten keihäs: 1) N. Niewirth, Elo, 21.98, 2) Aili Kaarela, Isku 17,41,

Yleinen seiväs: 1) Wayne Koivula, Jehu 303, 2) Tauno Saari, Jehu 293, 3) R. Furlani, Alerts 207.

Yleinen 1,500: Eric Salkeld, Jehu 4 33,9, 2) Tauno Saari, Jehu 4. 51,7, 3) E. Doherty Elo 5.12,3.

Alle 21 v. poikain 1,500: 1) H. Meyers, Viesti 4.53,6, 2) D. Saine, Yritys 5.00,3, 3) Charles Mittchell, Jehu 5.54,3.

Yleinen 800 m: 1) Eric Salkeld, Jehu 2.20,2, 2) E. Doherty, Elo 2.-28,3, 3) Tauno Saari, Jehu 2.29,9,

Alle 21 v. joikain 800: 1) H. Meyers, Viesti 2.35,1, 2) Charles Mittchell, Jehu 3.11,2,

Alle 17 v. poikain 800: 1) L. Luhta, Viesti 2.48,3, 2) Gerry Lafonde, Viesti 2.54,7.

Yleinen 400 m: 1) Tauno Saari Jehu 55,1, 2) E. Doherty, Elo 59.8.

Alle 21 v. poikain 400 m: D. Saine, Yritys 54,4, 2) D. Grenon, Alerts 57 2, 3) Charles Mittchell, Jehu 65,6.

Yleinen 200 m: 1) Tauno Saari, Jehu 26,5, 2) R. Furlani Alerts 27,5, 3) Wayne Koivula, Jehu 27,6.

Alle 21 v. 200 m: 1) Saine, Yritys 25,3, 2) Gerry Lafonde, Viesti 27,2, 3) Ronald Santala Jehu 27,3.

Yleinen moukari: 1) Pentti Penttilä, Viesti 39.55, 2) Wayne Koivula Jehu 30.59, 3) L. Bostrom, Yritys 23.10.

Yli 35 v. moukari: 1) A. Widgren Elo 25.33, 2) P. Voutilainen, Isku 17.26.

Yleinen pituus: 1) E. Takala, Yritys 556, 2) Tauno Saari, ehu 539, 3) R Miner, Yritys 5.14

Alle 21 v. poikain pituus: 1) Ronald Santala, Jehu 554, 2) Charles Mitchell, Jehu 530, 3) D. Saine, Yritys 507.

Alle 17 v. poikain pituus: 1) Gerry Lafonde, Viesti 549, 2) Karl Kaarela, Isku 525, 3) M. Matthewman, Alerts 465.

Yli 35 v. pituus: 1) Gerry Kitts, Alerts 464, 2) A. Widgren, Elo 406, 3) E. Ketola, Viesti 395.

Naisten yleinen pituus: 1) H. Niewirth Elo 413, 2) Anneli Rin'amäki, Jehu 387, 3) Joyce Saari, Jehu 330.

Alle 16 v. tyttöjen pituus: 1) Julie Ferguson, Isku 388, 2) Denise Ferguson, Isku 350, 3) Susan Penttinen, Jehu 341.

Yleinen kiekko: 1) Eric Salkeld Jehu, 30.62, 2) Pentti Penttilä, Viesti 30.10, 3) E. Takala, Yritys 29.40.

Alle 21 v. poikain kiekko: 1) Ronald Santala, Jehu 28.52, 2) Robert Saari, Alerts 25.05, 3) Charles Mitchell, Jehu 21.95.

Yli 35 v. kiekko: 1) A. Widgren, Elo 25.86, 2) P. Voutilainen, Isku 23.66, 3) U. Penttinen, Jehu 21.60.

Naisten yleinen keihäs: 1) Anneli Rintamäki, Jehu 21.38, 2) Joyce Saari, Jehu 19.92, 3) H. Niewirth Elo 15.06.

Poikien alle 15 v. 3-ottelu: 1) B. Pulkkinen, Alerts 207.45 pist., 2) Olli Kassinen, Alerts 159.82, 3) Don Gronroos, Elo 159.73.

Yleinen 3-loikka: 1) E. Takala, Yritys 12.09, 2) Tauno Saari, Jehu 11.52, 3) R. Miner, Yritys 11.26.

Alle 21 v. poikain 3-loikka: 1) Ronald Santala, Jehu 11.22, 2) Charles Mitchell, Jehu 10.37.

Ruotsalaisviesti: 1) Jehu (Salkeld, Saari, Santala, Koivula) 3.33,8, 2) Alerts (Palomäki, Furlani, Grenon, Matthewman) 4.25,3, 3) Viesti- (Meyers, Lafonde, Ranta, Luhta) 4.25 5.

4x1000 naisten viesti: 1) Jehu (Rönkä, Rintamäki, Mäki, Penttinen) 1,06, 2) Alerts (Tammi, Lujanen, Kassinen, Kassinen) 1,10,4.

4x100 miesten viesti: 1) Yritys (Miner, Takala, Kautto, Saine) 50,-2, 2) Alerts (Matthewman, Saari, Grenon, Furlani) 52.8, 3) Viesti (Lafonde, Ranta, Luhta, Ketola) 53,8, 4) Jehu (Koivula, Salkeld, Santala, Saari) 54,4.

Varhaisnuorten 4x60: 1) Jehu (Penttinen, Cromwell, Penttinen, Rönkä) 1.31.

Manan majoille muuttaneita

Beaver Lake, Ont. — Jatkuvasti vähenee esiraivaajien joukko täällä meidänkin kylässämme ja muuttavat sinne josta ei enää ole paluuta. Sehän on luonnon kylmä laki. Niinpä siirtyi naapurimme ja perheen hellä äiti Saima Turpeinen ikuiseen lepoon vuosia kestäneen uuvuttavan sydäntaudin murtamana heinäkuun 14 pän Sudburyn Memorial-sairaalassa.

Jo lapsena Saima sai tuntea työläislapsen kovan ja ankaran elämän sillä saapuessaan äitinsä ja muiden lasten mukana Amerikkaan 1909, Winonaan Minn., kuoli isä kaivostapaturmassa lasten ollessa matkalla hänen luokseen. Tämä merkitsi lapsille eroa isästään ja raskasta työläislapsen taistelua ja elämää leivästä. Hiljalleen kuitenkin täytyi sopeutua vaikka raskaalta tuntui. Varttui siitä nuoreksi naiseksi ja meni avioliittoon Hancockissa Mich. John Turpeisen kanssa 1912. Samana vuonna he muuttivat Sudburyyn ja olivat asumassa Nemegossa Ont., josta muuttivat Worthingtoniin 1915. 1919 he muuttivat tänne Beaver Lakelle farmariksi jossa elikin sitten elämänsä loppuun asti.

Vainaja oli syntynyt Kangasniemellä ja oli kuollessaan 66 ikävuodellaan. Vainaja niin kuin moni muukin uutisasukas sai tuntea alkuraivaajan puutteet ja raskauden mutta iloiten meni työt ja vaivat ja vastukset terveenä ollen tuntuivat leikiltä ja helpolta kantaa. Vainaja oli luonteeltaan iloinen ja auttavainen ja naapurina saimme usein tuntea hänen ystävyyttään ja huolenpitoa, sillä ainahan varsinkin alkuaikoina jouduttiin turvaantumaan toisiimme.

Vainajaa lähinnä jäi suremaan puoliso, pojat Kalle, William ja John ja tytär Vieno (Viinikka) ja muut läheiset sukulaiset ja ystävät. Vainaja saatettiin Sudburyn Jackson and Barnardin hautaustoimiston kautta viimeiseen lepoonsa oman kotikylän kalmistoon heinäkuun 17 päivänä suuren ystävä ja tuttavapiirin saattamana. Kuinka pidetty vainaja oli siitä kertoivat ne ihanat kukka- ja seppelerivit jotka peittivät vainajan hautakumpun. Kahvitarjoilu oli järjestetty S.J. Beaver Laken osaston haalille vainajan muistolle. Samalle talolle vainaja oli aikaisemmin terveenä ollessaan toiminnassamme mukana ja oli innokas Liekin ja Vapauden lukija. Kun olin uudistamassa vainajan Liekkiä arveli hän jo silloin että taitaa olla viimeinen kerta kun itse uusin Liekin. Hän tunsi jo silloin että loppu on lähellä. Lepää rauhassa paljon nähnyt työläisäiti.

Heinäkuun 9 päivänä nukkui ikiuneen Sudbury General-sairaalassa Toini Mulack o.s. Kolari pitkän ja vaikean ihmiskunnan vitsauksen syöpätaudin murtamana 47 ikävuodellaan. Toinin tuntivat laajat joukot Beaver Lakella ja Sudburyn ympäristössä herttaisen ja miellyttävän luonteensa vuoksi. Toini olikin niitä aivan ensimmäisiä suomalaisia lapsia joita uutisasukkaille täällä Beaver Lakella syntyi. Hän syntyikin juuri tällä paikalla savusaunassa jossa nyt allekirjoittanut tätä kirjoittaa ja asuu. Nuorena tyttönä Toini kuului aikalliseen nuoriso-osastoon ja oli sen aktiivinen työntekijä eikä hänen työnsä rajoittunut ainoastaan siihen vaan osallistui Jehun ja muiden järjestöjen rientoihin innolla. Suuren ja unohtumattoman työn hän teki kuitenkin näyttämöllä osallistuen lukemattomiin näytelmiin erinomaisella menestyksellä. Miellyttävän ja herttaisen luonteensa vuoksi hän oli kaikkien pidetty. Avioliittoon mentyään ja siirryttyään Sudburyyn hänen toimintansa keskittyi siellä uusiin rientoihin. Uuvuttava sairaus lopetti kesken intomielisen ihmisen innostavat riennot. Toinissa menetimme yhden parhaista ja innokkaimmista työskentelijöistämme liian varhain. Lähinnä suremaan jäi puoliso, poika perheensä kanssa, äiti Helmi Kolari täällä Beaver Lakella, veljet Tauno ja Aimo ja muut sukulaiset ja ystävät ja häntä kaihoten muistavat toverit. Vainaja haudattiin viimeiseen lepoonsa Park Lawn kalmistoon Sudburyssa heinäkuun 12 pnä, suuren ystävä- ja toveripiirin saattamana. Lepää rauhassa Toini, työtäsi ja toimintaasi emme koskaan unohda. — N.

Hääkutsu

Kutsumme sukulaisia ja tuttavia saapumaan tyttäremme

VIOLA IRENE ELLMEN'in
FINLAND, ONTARIO
ja
KENNETH IRVIN PEDERSON'in
PORT ARTHUR, ONTARIO

häätilaisuuteen lauantaina, elokuun 19 pnä 1961.

Vihkiminen toimitetaan Knox United kirkossa, Port Arthur, Ont., kello 6 i.p.

Hääillanvietto (muisto nuorelle parille) vietetään Finlandin haalilla syyskuun 1 pnä 1961.

MR. JA MRS. TAISTO ELLMEN,
Finland, Ontario

SCAULn liittokokous rauhan puolesta

(Jatkoa sivulta 1)

jäsenistönsä on pääasiassa nuorta joukkoa.

Beaver Laken Jehun raportista ilmeni, että seuran jäsenet harrastavat hyvin paljon hiihtoa, mutta viime talvi oli lumeton, joten tätä urheilupuolta ei voitu paljoakaan harrastaa.

Viimeksi pidetyt rata-ja kenttäurheilukilpailut ilmoitettiin onnistuneen hyvin. Seuran jäsenmäärä on myöskin lisääntynyt.

Kokouksessa niinikään keskusteltiin Helsingissä pidettävään maailman nuorisofestivaaliin osallistumisesta ensi kesänä. Tultiin sellaiseen tulokseen, että pyritään saamaan edustajia näihin festivaaleihin ja tämän johdosta toimitaan yhdessä CSJ:n Tpk:n kanssa.

Liiton kunniajäseniksi valittiin W. Rönkä Beaver Lakelta, J. Hymander Sudburysta ja Laila Tammi Wanupista. Eini Kaarelan ja Elsie Jokisen kunniajäsenkysymys jätettiin ensi vuoden liittokokoukselle.

Paavo Voutilaiselle myönnettiin $50 lahja hyvästä työstään liittomme hyväksi.

Suurjuhlat päätettiin pitää Port Arthurissa ensi elokuussa ja samoin silloin pidetään liittokokous.

Kokouksessa myöskin tuotiin esille se, että eräitä kiertopalkintoja on sellaisia, ettei niistä kilpailu pääty koskaan ja lausuttiin sellainen toivomus, että kiertopalkintojen säännöt pitäisi laatia niin, että niistä kilpailu päättyisi joskus.

Entinen liittotoimikunta valittiin uudelleen ja liiton sihteeriksi valittiin uudelleen Paavo Vaurio.

Kokouksessa hyväksyttiin seuraavat päätöslauselmat:

Liittokokous vetoaa jäseniinsä ja kehoittaa heitä allekirjoittamaan "The Canadian Committee for the Control on Radiation Hazardsin" vetoomus Canadan hallitukselle ettei Canadaan tuotaisi ydinpommeja. Samalla kehoitetaan liiton jäseniä kannattamaan kaikin tavoin rauhantoimintaa.

Niinikään hyväksyttiin päätöslause jossa kehoitetaan liitto-ja maakuntahallitusta antamaan enemmän varoja fyyskulttuurin kehittämiseksi.

Myöskin hyväksyttiin päätöslauselma, jossa kehoitetaan edistämään yhteistoimintaa suomalaisten ja toisenkielisten edistysmielisten järjestöjen kanssa.

Sunnuntainen juhlaohjelma

(Jatkoa 1. sivulta)

Dolores Niskasen johdolla. Sudburyn tytöt esittivät puolestaan oikein sievän kansantanhun Myrna Leishmanin johdolla. Sen lisäksi saatiin nähdä Toronton Yrityksen tyttöjen todella hiottu vannevoimisteluesitys Dolores Niskasen johdolla.

Yhdistettyä orkesteri olisi kuunnellut vaikka koko päivän — ja se esittikin Laila Tammen ja G. Gustafssonin johdolla kolme kappaletta: "Barrikaadeilla", "Mandshurian kukkuloilla" ja "La Paloma".

Nisten yhdistetty kuoro — missä oli yli 70 laulajaa — sai yleisöltä erittäin lämpimän vastaanoton esittäessään "Laula" Rauha Mäen ja "Äidin muistolle" Glenys Andersonin johdolla.

Loppuvetona kaikuivat jälleen yhdistyneen sekakuoron voimakkaat ja mukaansatempaavat laulut: "Pakkasessa" Laila Tammen johdolla, Syyslaulu Veli Kentalan johdolla ja "Black is the Colour" Ty Lembergin johdolla sekä CSJ:n marssi Glenys Andersonin johdolla.

Erittäin kaunis aj asiallinen oli kuorojen johtajien ja apulaisjohtajien sekä voimistelu- ja tanssiesitysten johtajien kukitus.

Sievät kukkaneidot Maria Pellinen ja Ritva Kassinen kiinnittivät lavalle kutsuttujen johtajien rintaan kauniit kukkalaitteet, mikä teko sai ilmeisesti suuren yleisön tunnustuksen. Tunnustuksen hyvästä työstään saivat Rauha Mäki, Glenys Anderson, Gunnar Gustafson, Veli Kentala, Ty Lemberg, Laila Tammi, Paul Hietala, Helen Grenon, Elvi ja Jack Hymander, P. Voutilainen, Armas Kivinen, Dolores Niskanen, Judy Tammi, Myrna Leishman, Sylvia Erickson ja Henry Huhtanen.

Seuraavat juhlat pidettänee Port Arthurissa

Laulajain ja soittajain kokouksessa, mikä pidettiin Työn Puistossa varhain sunnuntaiaamuna, hyväksyttiin yksimielisesti CSJ:n Port Arthurin osaston esitys, että yhteiset liitto- laulu- ja soittojuhlat pidetään ensi vuonna Port Arthurissa. Jos liittokokous tekee samanlaisen päätöksen niin kuudennet yhteiset suurjuhlat pidetään Port Arthurissa.

Musiikkiväen kokouksen, mihin osallistui noin 80 henkilöä eri puolilta Ontariota, avasi Verner Jokela Torontosta, selittäen, että musiikkitoimikunnassa jatkuvasti laulu- ja soittojuhlien alkamisesta lähtien palvellut toveri Ronn on estetty saapumasta tähän kokoukseen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Toby Hakala, Sudburysta ja varalle George Saivo Port Arthurista. Sihteeriksi valittiin Eino Laakso Torontosta.

"Sitkeimpänä" kysymyksenä kokouksessa keskusteltiin siitä, että pitäisikö juhlien pitoaikaa muuttaa niin, että esim. kuorolaiset voisivat saada toiminnastaan pienen kesäloman. Yhtenä esityksenä oli, että juhlat pidettäisiin Canadan päivän viikonloppuna heinäkuun 1 päivän tienoissa. Toisena esityksenä oli se, että juhla-aika pidetään ennallaan. Mutta kun huomioitiin esim. se, että "dominion" päivä voi olla minä tahansa viikonpäivänä, tarkoittaen se sitä, ettei silloin ole läheskään aina "pitkää viikonloppua" ja myös sen, että urheiluväen keskuudessa kannatetaan mieluummin nykyistä juhla-aikaa, kokous asettui edelleen kannattamaan sitä ettei juhla-aikaa muutettaisi.

Musiikkiväen kokouksen veljesedustajiksi SCAUL:n maanantaiseen kokoukseen valittiin E. Laakso Torontosta ja Sam Pukkala Port Arthurista.

Kokouksessa käytiin pirteä, avomielinen ja hyvin vilkas keskustelu ylläesitetyistä ja muista ns. teknillistä laatua olevista seikoista.

Juhlapuheen sanoma

(Jatkoa 3:lta sivulta)

— verivirtaa ja ihmishenkien menetystä, mitä oli tähän astinen suurin raa'in ja kallein sota — 16 vuotta sitten päättynyt toinen maailmansota, me yhdymme tässäkin suurjuhlassamme niihin hyvää tarkoittaviin canadalaisiin ja muihin rauhanpuolustajiin, jotka vaativat kesälomista ja kesäkuumista huolimatta kaikkien maiden hallituksilta, myös oman maamme hallitukselta, rauhanomaista toimintaa — päättävää esiintymistä ydinasekokeiden kieltämiseksi ja niiden pannaan julistamiseksi; yleistä ja täydellistä aseistariisumista ja kaikkien kansainvälisten ongelmien ratkaisua rauhanomaisin keinoin neuvottelypöytien ääressä.

* * *

Vaalikaamme siis kansallisia kulttuuriperinteitä yhteiseksi iloksi ja kukoistukseena nousevan Canadan kansallisen kulttuurin hyväksi, korostaen, että sota, nykyaikainen atomisota, voi tuhota kaiken elämän, kaiken kulttuurin, kaiken sen jolla on jotakin arvoa ja kauneutta — mutta rauhan olosuhteissa nykyisenä atomivoiman avaruuslennon ja sosialismin aikana on ihmiskunnalla arvaamattoman suuret mahdollisuudet elämänsä parantamiseen.

Siis pää pystyyn ja luottamuksellisin mielin, tietoisena tämän hetken suurista vaaroista ja vielä suuremmista mahdollisuuksista tulevaisuutta ja parempaa huomista kohti.

Mainio juhlakonsertti

(Jatkoa sivulta 1)

mistään ja kuulemistaan, sekä kaikesta muusta mistä pitkän ajan kuluttua ystävillä ja tuttavilla on puhuttavana.

—Kiitos kuoroille, kiitos laulajille, soittajille, voimistelijoille, tanssijoille ja kaikille muille ohjelman esittäjille, sekä juhlan järjestämiseen osallistuneille työmuurahaisille mainion illan järjestämisestä! Samoin kiitos tuhatpäiselle juhlavierasjaoukolle, joka valtavalla kannatuksellaan palkitsi esittäjäin ja järjestäjäin suuren ja valtavan työn!

— Eräs uusi katu Moskovassa on nimitetty Italian kansallissankarin Giuseppe Garibaldin nimelle.

PETER A. VESA
B. A. LL. B.
Barrister, Solicitor, Notary
SUOMALAINEN LAKIMIES
PUH. HO. 3-3392
1028 Danforth Ave., Toronto